

Πολιτιστικά Δρώμενα

Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος '98

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

πρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΟΛΒΑΤΖΗΣ
αντιπρόεδρος
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΙΟΝΙΔΗΣ
μέλη
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΦΕΙΔΗΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΟΦΙΑΝΙΔΗΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΔΡΑΓΚΟΛΑΣ
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΛΙΑΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΟΥΖΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΑΡΑΤΣΙΔΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

διευθυντής
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ
λογιστήριο
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΑΡΑΤΣΙΔΗΣ
προγραμματισμός
ΧΑΡΟΥΛΑ ΟΥΣΟΥΛΤΖΟΓΛΟΥ
ΣΟΦΙΑ ΧΙΟΝΙΔΟΥ
γραμματεία
ΟΛΓΑ ΜΥΛΩΝΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΕΡΡΟΣ
τεχνική υποστήριξη
ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΝΤΖΟΣ
ηλεκτρολόγος
ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
βιβλιοθηκονόμος
ΒΟΥΛΑ ΚΟΤΣΑΛΟΥ
γενικών καθηκόντων
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Πολιτιστικά Δρώμενα

Τρίμηνη Περιοδική Έκδοση
της Δημοτικής Επιχείρησης
Πολιτισμού Δήμου Βέροιας

Αρ. Έκδοσης 24

Υπεύθυνοι Σύνταξης

Χρήστος Ι. Σκούπρας
Φωτεινή Χαμιδιελή

Εικαστική Επιμέλεια

Φωτεινή Χαμιδιελή

- Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα.
- Το περιοδικό δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

ΟΚΤ.
ΝΟΕ.
ΔΕΚ. 98

Πολιτιστικά
Δρώμενα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- 2 Στην πρίζα... της ισότητας
Χαρούλα Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδου
- 4 Πανημεθιώτικη Παρουσίαση Εικαστικής Δημιουργίας
Μαρία Λέτσιου
- 5 Η σημασία της τέχνης στην προσωπική ολοκλήρωση του ατόμου
Φωτεινή Χαμιδιελή
- 8 Ποιήματα του Γιάννη Πατλή
Ανθολόγηση Θανάσης Ε. Μαρκόπουλου
- 12 Γιάννης Πατλής, ο ποιητής του άστεως
Θανάσης Ε. Μαρκόπουλος
- 18 Φωτογραφία - Ποίηση
Γιάννης Παπαγιαννούλης
- 20 Ο φόβος - Ραμόν Ινκλάν
Μετάφραση Ευαγγελία Χαμιδιελή
- 23 Η εκδρομή των «Μακεδόνων Φοιτητών» του Πανεπιστημίου Αθηνών στη Βέροια
Γιώργος Χιονίδης
- 32 ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας - Χειμώνας '98 - '99
- 34 Τρίτη ηλικία
- 36 Ποιήματα
Ελπίδα Χιονίδου
- 37 Βιβλιοπαρουσιάσεις
Βούλα Κότσαλου - Πάπαρη

Σε πρώτο πρόσωπο

Στην πρίζα... της ισότητας

Χαρούλα Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδου

Μεσημέρι. Δύο παρά πέντε. μπροστά της μια στοίβα χαρτιά χρειάζονται διεκπεραίωση.

Αρχίζει εκείνη η ρημάδα η ταχυκαρδία. Λίγος ιδρώτας κι ένα зόρισμα στο στομάχι. Ένα περίεργο αίσθημα σα να βρίσκεται στο κενό και την έλκουν μυστήριες δυνάμεις σε διάφορες κατευθύνσεις.

Ανάβει τσιγάρο. Κακό χούι το κάπνισμα αλλά αποτελεσματικό. Προσπάθεια αυτοσυγκέντρωσης. Παίρνει μπροστά της ένα έγγραφο. Κάνει μια τελευταία διόρθωση. Υπογράφει. Σηκώνει ταυτόχρονα το ακουστικό.

Απ' την άλλη μεριά, η φωνή της μικρής την εκνευρίζει. Έχει μια ξεγνοιασιά... «Μαμά...» δεν προλαβαίνει να συνεχίσει.

«Έλα παιδί μου, πάρε την κατσαρόλα που είναι στο ψυγείο, σκούπισέ την καλά από κάτω και βάλτ' την στο μάτι της κουζίνας. Στο ένα. Στο ένα, άκουσες: Μην αρπάξει...»

Η επόμενη κίνηση είναι το μηχανικό κατέβασμα του ακουστικού, ενώ η φωνή του παιδιού μένει μετέωρη μεταξύ του «αρπάξει» και του «κλικ». Και το ερώτημα «...αργείς μαμά;» αναπάντητο...

Παίρνει δεύτερο χαρτί. Παράλληλα ανοίγει τη φουσκωμένη ατζέντα που είναι δίπλα της.

«Ας σημειώσω τώρα που το θυμήθηκα γιατί αλλιώς θα τα ξεχάσω», σκέφτεται και γράφει: Πληρωμή κάρτας νίσα. Παπούτσια τσαγκάρη. Λεμόνια. Παντελόνι καθαριστήριο.

Ανάσα.

Συνεχίζει με τα χαρτιά. Χτυπάει το τηλέφωνο. Η φωνή ευγενική. Άνετη. Απ' αυτές που έχουν διαθέσιμο χρόνο για κουβέντα.

«Θα με υποχρεώνετε αν μπορούσατε να μ' εξυπηρετήσετε. Ξέρω ότι πνίγεστε αλλά μου είπαν ότι εσείς είσαστε το κατάλληλο πρόσωπο. Να σας πω λιγάκι το ιστορικό...»

Την κόβει απότομα. «Ναι, δεν πειράζει. Αφήστε το. Τι ακριβώς θέλετε;» Ακούει σημειώνει στην ατζέντα. Ταυτόχρονα υπογράφει ακόμη ένα έγγραφο. παίρνει άλλο. Η άλλη συνεχίζει να μιλάει. Παίρνει τσιγάρο. Ψάχνει αναπτήρα. Ένα κεφάλι εμφανίζεται στην πόρτα του γραφείου. «Μπορώ να σ' απασχολήσω λίγο; Α, μιλάς... θα περιμένω.»

Κλείνει το τηλέφωνο. Καλεί ενδοεπικοινωνία... «Ένα λεπτό να δώσω δύο παραγγελίες στο διπλανό γραφείο. Κάθισε.» Μιλάει βιαστικά σαν ν' απευθύνεται σε αυτόματο τηλεφωνητή. Τέλος και μ' αυτό. Ρουφάει το τσιγάρο.

Ανάσα.

Χαμογελάει. «Πως τα πας;» Βάζει στην άκρη τα χαρτιά. Κοιτάει κλεφτά το ρολόι της διορθώνοντας το μανίκι του πουλόβερ. Η άλλη απέναντί της μιλάει. Μιλάει ασταμάτητα. Φλύαρα. Αυτή χαμογελάει και νοιώθει πάλι εκείνες τις περίεργες δυνάμεις να την έλκουν σε διάφορες κατευθύνσεις.

«Θέλεις καφέ;» ρωτάει και ευελπιστεί σε αρνητική απάντηση.

Κουβέντα. Υπογραφές. Τηλέφωνα. Κτυπάει το κινητό. «Μαμ, μη με μαλώσεις, σε παίρνω στο κινητό γιατί μιλάς συνέχεια. Το ζέστανε. Δεν θέλω όμως να φάω απ' αυτό το φαγητό. Να κάνω ένα σάντουιτς;

«Θα το φας και θα πεις κι ένα τραγούδι. Άκουσες;»

«Άντε έλα γρήγορα. Ήρθε ο μπαμπάς και πεινάει...»

«Έρχομαι. Κλείσε. Σου είπα χιλιάδες φορές να μη μου τηλεφωνείς απ' το σπίτι για φύλλου πύδημα στο κινητό...» Κλικ. Της το κλείνει.

Σκοιλάζει για το λογαριασμό του ΟΤΕ που έρχεται στο σπίτι υπερβολικά παραφουσκωμένος.

Η άλλη της λέει πως το ίδιο συμβαίνει και με το δικό τους λογαριασμό.

Αλήθεια, αυτό γίνεται πάντα. Όταν λες σε κάποιον ότι

πονάς σου απαντά ότι πονάει και κείνος. Όταν λες ότι πάχυνες, σου λέει «Κι εγώ. Και δεν μπορώ να κάνω δίαιτα.» Όλοι απαντούν στο πρόβλημά σου με ένα δικό τους πρόβλημα. Τελικά, φαίνεται πως κανείς δεν ακούει κανέναν. Ακούνε όλοι μόνο τον εαυτό τους. Τέλος πάντων...

Ένας συνάδελφος έρχεται στην πόρτα του γραφείου: «Αργείς; Άντε βρε παιδάκι μου να σε δει λιγάκι και το σπίτι σου...» Η άλλη σηκώνεται. «Να πηγαίνω κι εγώ. Θα τηλεφωνηθούμε.»

Χτυπάει το τηλέφωνο. «Παιδιά μη φεύγετε. Περιμένετε στο ασανσέρ. Μιλώ ένα λεπτό στο τηλέφωνο κι έρχομαι. Μάλιστα. Σας ακούω. Ναι έφευγα. Ένα λεπτό να σημειώσω.» Αφήνει την τσάντα. Ανοίγει το ντοσιέ της. Γράφει. Γράφει. Οι άλλοι φεύγουν. Μένει μόνη.

Ζαλώνεται πάλι την τσάντα. Το ντοσιέ. Πατάει μηχανικά το κουμπί του ασανσέρ. Μπαίνει μέσα. Ακουμπάει με την πλάτη στον καθρέφτη. Κλείνει τα μάτια: Να πάρω λεμόνια... Κοιτάει το ρολόι. Έκλεισε και το καθαριστήριο. Θα του λείψει άραγε το πρωί το μπλε παντελόνι;

Που πάρεκα;... Προχωράει προς τα πάνω. Τίποτα. Επιστρέφει κάτω. Μάλλον θα έπρεπε να σημειώνει στην παλάμη της. «Πάνω» ή «κάτω». Το βρίσκει. Μπαίνει μέσα και ανοίγει το ραδιόφωνο. Ψάχνει για δελτίο ειδήσεων. Η μουσική. Η μουσική την εκνευρίζει όταν βιάζε-

ται. Άσε που νωρίς το απόγευμα όλοι οι σταθμοί έχουν χαζοτραγουδά... Κοιτάει τις λέξεις, γραμμένες με στυλό στην παλάμη της. «Ψωμί». Πρέπει να κάνει ολόκληρο κύκλο τώρα. Θα βγάλει ψωμί από την κατάφυξη και θα το αποψύξει στα μικροκύματα. Όσο τρέμει η ψυχή της μην είναι ανθυγιεινά τόσο πιο συχνά τα χρησιμοποιεί.

Πατάει γκάζι. «Ο μπαμπάς πεινάει». Απεκθάνεται τα μούτρα. Να τους βάλει να φάνε και μετά να τελειώσει κάποιες εκκρεμότητες.

Τρώει και κείνη. Βαραίνει. Θέλει να ξαπλώσει στον καναπέ του σαλονιού και να δει -χωρίς να βλέπει- ένα ανόητο σήριαλ στην τηλεόραση. Ότι νάναι. Νάχει ωραία φουστάνια. Ωραίες γυναίκες. Νάζι. Έρωτα. Ένα στυλ Άρλεκιν, βρε παιδάκι μου. Να ξεχαστεί.

«Μαμά, θα με πας στο μάθημα; Άργησα.»

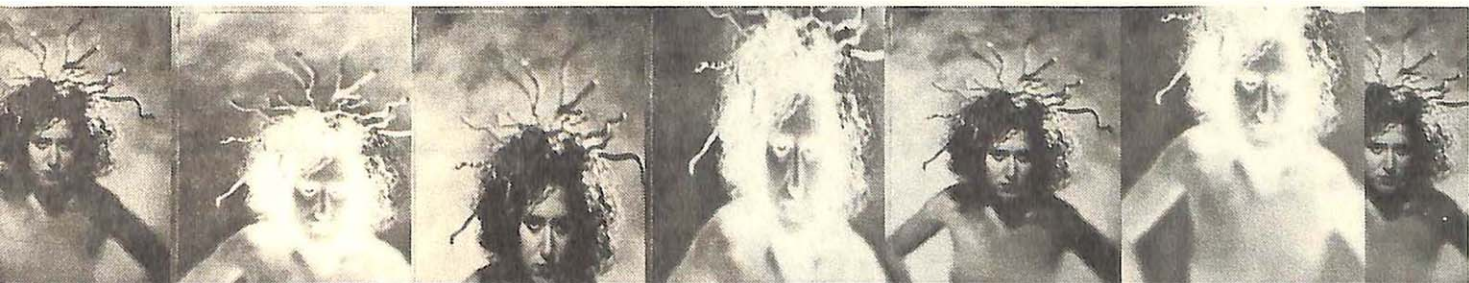
Εκνευρίζεται. Μπαίνει πάλι «στην μπρίζα». Αρπάζει τα κλειδιά. Πάει στο ασανσέρ. Χασμουριέται. «Κουνήσου. Εγώ πήρα το ασανσέρ και συ φοράς ακόμη τα παπούτσια σου». Σέρνεται.

Έχει ακόμη μισή μέρα μπροστά της και τις πρώτες πρωινές ώρες για να αποδείξει πόσο σκληρή «κατάκτηση» είναι η ισότητα. Έχει γραφείο, αυτοκίνητο, δικά της λεφτά, ανεξαρτησία. Γι' αυτά δεν πάλευαν τόσα χρόνια οι γυναίκες;

Ανεξαρτησία;

Χαρούλα Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδου, Δημοσιογράφος

Εξέδιδε επί 17 χρόνια την τοπική εφημερίδα «ΑΛΛΑΓΗ». Χρημάτισε διευθύντρια προγράμματος του Διαδημοτικού Ραδιοφώνου και συνεργάτης της ΕΡΤ (ΕΤ3) και Β' πρόγραμμα ραδιοφώνου, όπως και πολλών καθημερινών εφημερίδων. Θήτευσε για 4 χρόνια στο Δημοτικό Συμβούλιο Βέροιας. Στέλεχος στον τομέα του Πολιτισμού του Δήμου Βέροιας και συνεργάτης των εφημερίδων «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» και «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ».

Πανεπιστημιακή Παρουσίαση Εικαστικής Δημιουργίας

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων "Ημαθιώτικα '98" τον περασμένο Αύγουστο είχαμε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουμε ένα εικαστικό γεγονός που σημάδεψε τη χρονιά με τη μοναδικότητα της μορφής του: την έκθεση εικαστικών καλλιτεχνών από την Ημαθία, μια συλλογή καλλιτεχνών οι οποίοι απασχολούνται με ποικίλες εικαστικές αναζητήσεις (γλυπτική, ζωγραφική, κατασκευές, αντικείμενα καθημερινής χρήσης).

Αξιοσημείωτο είναι ότι αυτό που ένωσε τους δημιουργούς σ' αυτή τη παρουσίαση δεν ήταν ο επαγγελματισμός αλλά η κοινή αγάπη τους για την τέχνη, δεδομένου ότι σε πολλούς από αυτούς, η ενασχόληση με την τέχνη δεν αποτελεί κύρια εργασία της ζωής τους. Ηρθαμε λοιπόν αντιμέτωποι με ένα φαινόμενο που χαρακτηρίζει την ανθρώπινη ύπαρξη και που αντιτίθεται στις δομές της σύγχρονης αντίληψης περί τέχνης: το αναφαίρετο δικαίωμα κάθε ανθρώπου να εκφράζεται μέσω των εικαστικών τεχνών.

Αυτή η συνθήκη οδήγησε τους θεατές στο να νιώσουν τα δημιουργήματα με ένα καθαρό βλέμμα,

ένα βλέμμα ανεππρέαστο από πληροφορίες για τον καλλιτέχνη οι οποίες πολλές φορές οδηγούν την κρίση λαθεμένα.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της έκθεσης ήταν η πολυμορφία των μέσων και της θεματογραφίας. Μια πολυμορφία που αντικατοπτρίζει την ιδιαιτερότητα του κάθε ανθρώπου. Σε μερικές περιπτώσεις εκφράστηκε με αλήθεια και με έντονο το προσωπικό στοιχείο, με αποτέλεσμα να δούμε πρωτότυπες λύσεις σε πλαστικούς προβληματισμούς, και σε άλλες με ένα αμάλγαμα ύφους δανεισμένο από εικαστικές δημιουργίες που έχουν προϋπάρξει.

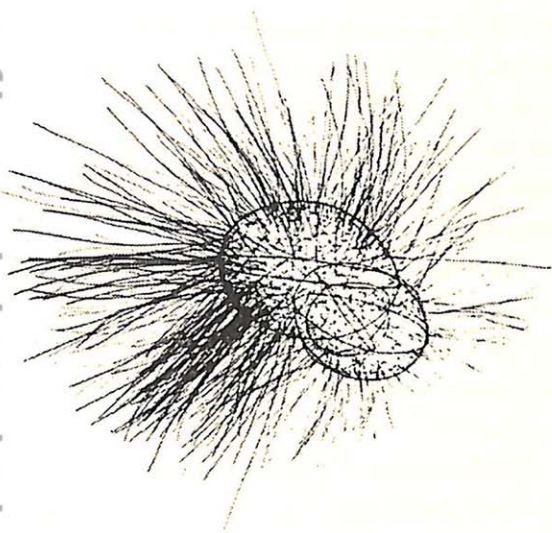
Εντονη επίσης ήταν η θρησκευτική προσέγγιση της ζωής μέσω της τέχνης είτε μέσα από εικόνες Βυζαντινού ύφους είτε μέσα από εννοιολογικές σημάνσεις υλικών και συμβόλων.

Ευχόμαστε σε μια συνέχεια αυτής της ενεργού συμμετοχής των εικαστικών στη ζωή της πόλης και του νομού.

Λέτσιου Μαρία

Γεννήθηκε στη Βέροια. Τελείωσε την Σχολή Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. Σήμερα εργάζεται ως δασκάλα ζωγραφικής στο τμήμα εικαστικών της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτισμού Βέροιας

Η σημασία της τέχνης στην προσωπική ολοκλήρωση του ατόμου

“Γεννιόμαστε με την ανάγκη για έκφραση - το μωρό κλαίει από την πρώτη στιγμή που γεννιέται και αρχίζει να εκφράζει τις εσώτερες ανάγκες του μ’ ένα σωρό τρόπους. Πρέπει να ομολογήσουμε ότι οι ανάγκες αυτές είναι κατά κύριο λόγο σωματικές, σπλαχνικές, εκκριτικές. Αλλά είναι και συναισθηματικές - όπως π.χ. η ανάγκη για αγάπη. Και σήμερα διαπιστώνουμε ότι ακόμη και το μωρό είναι δημιουργικό μέσα στα πλαίσια των δικών του εκφραστικών μέσων. Μ’ αυτό εννοώ ότι έχουμε εξ αρχής μια ανάγκη να βρούμε ένα αντικείμενο αντίστοιχο - ένα εξωτερικό “πράγμα” που το δημιουργούμε, το κατέχουμε, το καμαρώνουμε και το συσχετίζουμε με τα συγκεκριμένα αισθήματά μας”.

Herbert Read

Ενας δρόμος που μπορεί να οδηγήσει στην έκφραση και κατά συνέπεια στη δημιουργικότητα, είναι η τέχνη που μπορεί να γίνει πηγή προσωπικής πλήρωσης όταν το παιδί την χρησιμοποιεί ως εκφραστικό μέσο και ως μέσο απόκρισης της ζωής. Μέσα από την τέχνη

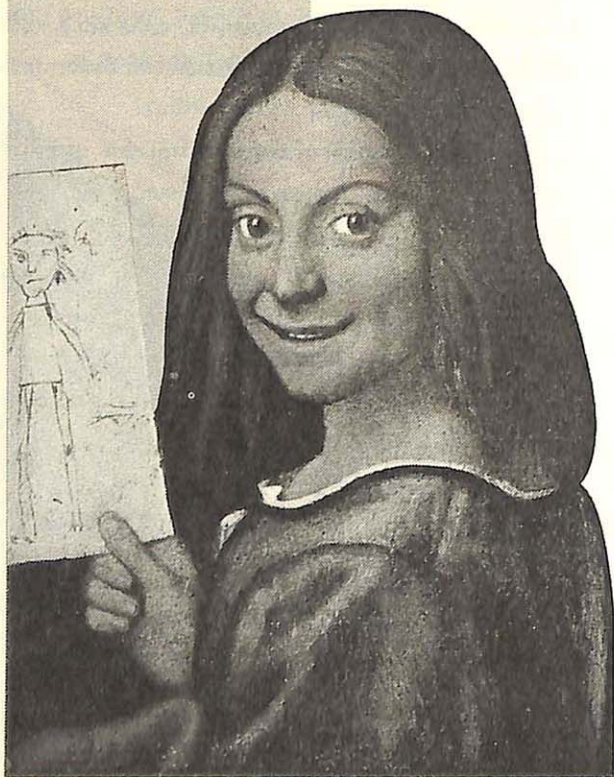
μπορούμε να δώσουμε στο παιδί τη δυνατότητα να εξωτερικεύσει τον εσωτερικό του κόσμο, να δώσει μορφή στα εσωτερικά του οράματα, διέξοδο στη φαντασία και τη δημιουργικότητά του. Έτσι μπορεί να κατανοήσει καλύτερα τον εαυτό του, να ευρύνει τα όρια της αυτογνωσίας του.

Οι εκφραστικές δυνάμεις του παιδιού πρέπει να καλλιεργηθούν ώστε αυτό να μπορεί να διασαφηνίσει τα συναισθήματά του και να βγάλει νόημα μέσα από την πολύβουη και βροντερή σύγχυση της ακατέργαστης εμπειρίας.

Η επαφή με το φαινόμενο της τέχνης μέσα από το μάθημα της αισθητικής αγωγής, αποβλέπει στην καλλιέργεια της ευαισθησίας του ατόμου απέναντι στο αισθητικά αξιόλογο στη φύση και στην τέχνη, και στην ανάπτυξη της δημιουργικής καλλιτεχνικής του προδιάθεσης. Επίσης βοηθάει στην προσέγγιση της έννοιας “άνθρωπος” που μοιραία είναι και “καλλιτέχνης”. Καλλιτέχνης με την ευρύτερη σημασία του όρου, που σημαίνει ευαίσθητος δέκτης και πομπός αισθητικών μηνυμάτων. Γιατί τέχνη δεν είναι μόνο η κάθε παραδοσιακή μορφή καλλιτεχνικής δημιουργίας, αλλά και η κάθε εκδήλωση του ανθρώπου που περιέχει τη δυνατότητα της αισθητικής έκφρασης.

Η αισθητική αγωγή χρησιμοποιείται σαν μέσο για την ανάπτυξη και βελτίωση της παιδικής προσωπικότητας σαν μέσο για την ψυχοπνευματική ωρίμανση αλλά και όπου χρειάζεται για ψυχοθεραπευτικούς σκοπούς. Καλλιεργώντας, τη φυσική προδιάθεση του παιδιού να εκφράζεται “καλλιτεχνικά”, μπορούμε να το βοηθήσουμε να προβάλει και να συνειδητοποιήσει ανομολόγητα και κάποτε θαμμένα βαθιά στο υποσυνείδητο στοιχεία του χαρακτήρα του, που συχνά στέκονται εμπόδιο στην επικοινωνία του με τον έξω κόσμο και στην κοινωνική του συμπεριφορά.

Μολονότι η τέχνη δεν είναι πανάκεια για τα πολλά και ποικιλόμορφα προβλήματα της ανάπτυξης ωστόσο είναι μια από τις ελάχιστες δραστηριότητες με τις οποίες μπορούμε να ενθαρρύνουμε δραστικά το παιδί να

αποσαφηνίσει και να εκφράσει τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τις αντιλήψεις του. Συνδυάζοντας τη δημιουργική δράση, τη δημιουργική σκέψη καλλιεργούμε ταυτόχρονα την ψυχική ευαισθησία του παιδιού και τη νοημοσύνη του, βοηθώντας να αναπτυχθεί σφαιρικά η προσωπικότητά του.

Ένα άτομο με ευρύτερη πνευματική καλλιέργεια, με ζωντανές και ασκημένες αισθήσεις, μπορεί να σωθεί από την εξουθενωτική πίεση της σύγχρονης ζωής, να αντιδράσει και να επέμβει διαμορφωτικά στο περιβάλλον του.

Σήμερα η εικόνα ασκεί βαθιά επίδραση στη νοημοσύνη του παιδιού μια κι έχει εισβάλει στη ζωή μας με χίλιους δύο καινούργιους τρόπους - φωτογραφία, κινηματογράφος, τηλεόραση, έντυπο μεγάλης κυκλοφορίας - εκτός από τους παραδοσιακούς - γλυπτική, ζωγραφική, διακοσμητική. Το παιδί βομβαρδίζεται από εικόνες και από την άλλη μεριά έχει σχετικά λίγες ευκαιρίες να εκφράσει το πως αντιλαμβάνεται τη δική του ζωή, να ανακαλύψει ποια είναι τα ειδικά νοήματά της, να κατανοήσει το λόγο για τον οποίο αυτό δεν μοιάζει με τη ζωή κανενός άλλου ανθρώπου.

Για να βρουν τα παιδιά την προσωπική πλήρωση μέσω της τέχνης πρέπει να γνωρίζουν πως να εμπλουτίσουν τη ζωή τους από τις ίδιες τους τις προσπάθειες να δημιουργήσουν τέχνη και να αποκριθούν στις οπτικές μορφές. Για να επιτύχουν τα παιδιά στην προσωπική πλήρωση δημιουργώντας τέχνη, χρειάζονται την ευαίσθητη καθοδήγηση των ενηλικων στο να κατακτήσουν τις βασικές κινήσεις κατά την καλλιτεχνική διαδικασία όπως να δημιουργούν ιδέες για προσωπική έκφραση ή να ανακαλύψουν οπτικές ποιότητες (την ικανότητα ανάλυσης οπτικών ερεθισμάτων), για να εκφράσουν ιδέες και συναισθήματα.

Η αντιληπτική εγρήγορση μπορεί να αποτελέσει ένα τρόπο απόκρισης στη ζωή που δίνει προσωπική πλήρωση στο παιδί εφόσον καθοδηγείται στο να αντιλαμβάνεται τις φανερές και τις απόκρυφες ποιότητες των αισθήσεων, να ερμηνεύει τα νοήματα των αντιληπτικών

εμπειριών και να αποφασίζει για τη σπουδαιότητά τους.

Ο Πλάτων έγραφε στην Πολιτεία του: "Εκείνος που έχει ορθή αισθητική αγωγή "αισθάνεται" και διακρίνει αμέσως το όμορφο από το άσχημο και στα δημιουργήματα των ανθρώπων και στη φύση. Έτσι επαινεί και απολαμβάνει το ωραίο, το κλείνει μέσα στην ψυχή του, τρέφεται από αυτό και γίνεται "καλός κι αγαθός"."

Βιβλιογραφία

"Η τέχνη σήμερα"

Για τη θεωρία της μοντέρνας τέχνης - εκδόσεις Κάλβος, 1984

"Διδακτική της τέχνης"

Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή, Laura H. Charpa - εκδόσεις Νεφέλη, 1993

"Ο γελωτοποιός και η αλήθεια του"

Η αθέατη πλευρά της Τέχνης, Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα - εκδόσεις Καστανιώτη 1991

"Εικαστικά"

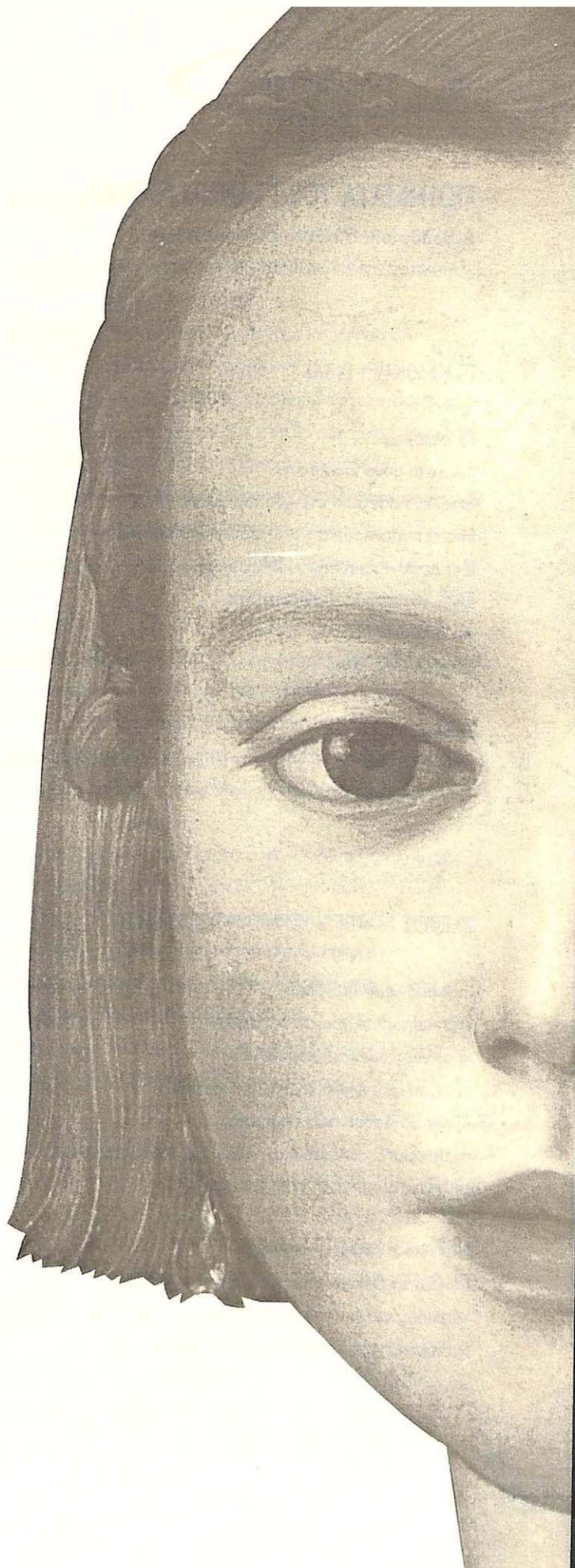
Μάχη Κάνιστρα - εκδόσεις διδακτικών βιβλίων 1987

Σημείωση

Το έργο που απεικονίζεται στη σελίδα 5, είναι γλυπτό με σύρμα της Κατερίνας Γιακουμή και είναι σαφής αναφορά στα πρώτα σχήματα - απεικονίσεις της ζωγραφικής των παιδιών σε ηλικία 2-3 ετών.

Χαμιδιελή Φωτεινή

Γεννήθηκε το 1957 στη Βέροια. Σπούδασε ζωγραφική στο Rhode Island School of Design της Αμερικής. Ζει στη Βέροια και εργάζεται ως καθηγήτρια στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Παρουσίαση

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΤΙΛΗ

Ανθολόγηση: Θανάσης Ε. Μαρκόπουλος

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΕΙΝΑΙ

Το καλοκαίρι
δεν είναι μόνο μια κραυγή.
Είναι ένα απότομο άνοιγμα των βλεφαρίδων.
Μια εκπυρσοκρότηση στις δώδεκα το μεσημέρι.
Ένα σεντόνι μουσκεμένο στις τρισήμισι.
Είναι ένα πτώμα εν αποσυνθέσει
στ' απέναντι δωμάτιο
κ' έχουμε αφήσει όλες τις πόρτες

Ανοιχτές.

(Ο μικρός και το θηρίο, 1970)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΟΥ

... Αισθάνομαι περίφημα
έτσι καθώς περνάω το δρομάκο
κι ο ήλιος δύνει στο κεφάλι μου.
Ίσως να 'μαι λιγάκι τραγικός, ιδεατός...
Αύριο θα 'χουμε πάλι ποιήματα.
τα ποιήματα - σκέφτομαι - είναι σαν τα δυστυχήματα
γράφονται πάντα μ' αίμα (- ψέμα;)!...

Μια τέτοια σκέψη μ' ωραίζει
στρίβω τη θόλου χωρίς να νοιάζομαι καθόλου
κάποιους αμέριμνους που μένουν στα Πετράλωνα
αμέτοχους μιας τέτοιας δύσης στο κεφάλι μου.

(Αλλά τώρα, προσέχτε!..., 1973)

ΑΡΓΩ

Για ένα πακέτο τσιγάρα
Μια μπίρα το απόγευμα έξω απ' τον Ορχομενό
Μια σκονισμένη δύση ανάμεσα σε δύο πούλμαν
θα κάνω ό,τι μου ζητήσεις Αναγνώστη
Ρουτίνα οι Συμπληγάδες κι οι Σειρήνες
Ο Ορφέας ένα σκυλάδικο εν περιλήψει
Η Σκύλλα και η Χάρυβδη μια πλήξη
Κι ο Πολυδεύκης συνοικιακή σχολή καράτε
Μόνο μια κούραση όπως κάθε εργαζόμενος
Που αναχωρεί πρώτη και δεκαπέντε απ' την Κοχλίδα
Του Χρυσομάλλου Δέρατος κοιδευόντας μικρά αναμνηστικά
θα είμαι εκεί που μ' άφησες την τελευταία φορά
Προσωρινά κατάκοπο ανάμεσα σε δυό ακόμη άθλους
Καθώς ανάμεσα στα έπιπλα μιας μετακόμισης που φθίνει
Εξαιρουμένης της καρέκλας σου που φυσικά
Κανείς πλέον δεν κινδυνεύεις να στην πάρει
Όπως πολύ αν θυμάσαι φοβήθηκαν παλιά
Όταν απρόσκλητο με είδες ξαφνικά να μπαίνω στο σαλόνι
Εκδικητής
Με μαυρισμένο βλέμμα μονοσάνδαλος αλήτης.

(Καλοκαίρι 1989)

ΜΗ ΚΑΠΝΙΣΤΗΣ ΣΕ ΧΩΡΑ ΚΑΠΝΙΖΟΝΤΩΝ

Αυτά λοιπόν χλευάζαν οι εφημερίδες.
αναλώθηκα σ' ακατανόητο πάθος
επενδύοντας στα σύννεφα και τον ουρανό
τις ώρες που λειτουργούσαν τα ταμειυτήρια
και τραγουδούσανε οι καταθέτες.
με σκέψεις ακατάλληλες στη λογική
διέσχισα έρημος τα παρκιστάν
κορνάροντας πως η ψυχή
είναι ο μόνος τρόπος να γνωρίσουμε τη φύση.
θαύμαζα το σθένος των πεζοδρομίων
και την γραβατωμένη ουδετερότητα
την ύπουλη προσπάθεια να επιπλωθεί
το ανερμηνέυτο Σύμπαν. με το γύρισμα των καιρών
όλα τα φτερωτά θα στριμωχτούν στο ταβάνι
καθώς οι ποιητές στα πατάρια
τώρα που λένε
πως βρήκε ο άνθρωπος την κουνουπιέρα του
και θα λύνει εξ ενστίκτου τα τριώνυμα.
Φιλοσοφούσα πάνω στο γνωστό γουδοκέρι
για να μη δει ο Γκαγκάριν το θεό
δεν θα υπάρχει Γκαγκάριν.
σκεπτόμουν πράγματα αδημοσίευτα ακόμα
απ' τις τρύπες του σώματος μπαينوβγαίνει η φύση
το πνεύμα είναι το χώμα που φυτρώνει το σώμα:
γι' αυτό πάντα γλιστράς από σάρκα
και ποτέ από φρόνημα.
Το φρόνημα επηρέασε τη νύχτα
που ξενοδοχούσε τα βήματά μου
σαν διαβατήριο πουλιών σ' ανιστόρητο δάσος.
το φρόνημα επηρέασε και το τραγούδι
τραγουδούσα την αγάπη απ' το βάθος του φωταγωγού.
με φουντωμένα αισθήματα σαν πεύκα μιας άπεφθης
γνώσης. ακούγοντας βαθιά τον ασύρματο
της ψυχής μου. το χάος και το μηδέν
όλους θα μας αναγνωρίσει.

ΚΟΥΛΟΥΜΑ 1977

Τούτη η μέρα που πετάχτηκε απ' την κερκίδα του ορίζοντα
σαν μια ξανθή ιαχή
σπκώνοντας στον ώμο της σαν δροσερό σακκίδιο
την πατημένη μας ελπίδα
μας έφερνε μέσα απ' τα καθημερινά δρομολόγια του ψωμιού
στους χαμηλούς λόφους και στα γήπεδα του ξεχασμένου αέρα.
Ο ουρανός πνιγότανε μέσα στο ίδιο του το μπλε
το τιναγμένο πάνω από το κάτασπρο καφούλι του Παρθενώνα
αναίτια χαρισμένο στα καθρεφτάκια των ανθρώπων
ασύγχυτο με το πράσινο και τα φωνηεντόληκτα βουνά.

Πιο κάτω από τους ανθρώπους υπήρχαν οι ανάγκες τους
κουρελιασμένες εφημερίδες πλαστικά μπουκάλια καρτοπετσέτες
καρφιτσωμένα στους θάμνους παρατημένα πεταμένα
για το κατήρι της άλλης ασίγαστης ανάγκης
που υψώνει μέσα στον πυθμένα του γαλάζιου τους καρταετούς.
Μέσα απ' το σκόρπισμα ανέβαινε η μπερδεμένη σάλπιγγα της
μουσικής
σε τούφες ξαφνικές από τα κασετόφωνα και τα τρανζίστορς
και στα μεγάλα ξέφωτα οι όμιλοι των χορευτών:
μια τράπουλα από συσκοτισμένα πρόσωπα
από κεφάλια ηπειρώτικα με το καπέλο του σερίφη
πρόσωπα ντοκουμέντα της μικροαστικής καταστροφής
ανάμεσα σε πρόσωπα που αντιστέκονται
σε πρόσωπα αγκαλιές βαστώντας τα παιδιά τους
καθώς ζεστά κομμάτια μέλλον.

(Υμέρ των καρπών, 1977)

ΖΕΣΤΟ μεσημέρι

Κάνεις να περνάνε απαρατήρητα

Πράγματα που δίκως εσένα

θα μοιάζανε συνταρακτικά.

Πέρασα δίπλα τους. Εφυγα. Ταξίδεψα.

Πήγα μακριά μέσα στην ίδια πόλη.

Απομακρύνθηκα απ' ό,τι λαχταρούσα

να συναντήσω.

Τυλιγμένος στην καφετιά μαντόρλα του νέφους.

Με το μυαλό μου γεμάτο δροσερή

που τίποτα δεν εννοούσε να καταλάβει.

Είναι η απόσταση που φέρνει τις συναντήσεις.

Κι ο άνθρωπος πάντα αγαπά

Αυτό που λιγότερο καταλαβαίνει.

Γιατί αυτό που καταλαβαίνει.

Γιατί αυτό που καταλαβαίνει

Είναι λιγότερο από τον άνθρωπο.

Και δεν αξίζει να το αγαπά.

ΚΙ Ο ΕΛΥΤΟΣ ΣΟΥ να σε συγκινεί

Δεν είναι λίγο.

Το μεσημέρι πολιορκεί το δωμάτιο.

Το ντιβάνι, τις καρέκλες, τα βιβλία.

Κοιτάζω το σώμα μου.

Το μυστήριο! Τι τελική αφετηρία!

Στον τοίχο κοιτάζω τα νοερά μου πτυχία.

Πτυχία. τι νάναι πτυχία;

Παραφθορά του επιτυχία;

του ευτυχία;

Σύντμηση του πτυελοδοχείου;

Πανεπιστήμιο Αθηνών κρεματόριο του πνεύματος!

Εφτά χρόνια να κατέβω τριανταεφτά σκαλιά!

Τι κάθεστε εκεί μέσα αριβίστες πασοκάκια

Φιλόσοφοι του μεσονυχτίου

Κυρίες με τα διπλά επίθετα;

Κι έχετε και τον Ηράκλειτο

Στα ράφια σας

Να σας κοιτάει!

(Ζεστό μεσημέρι, 1984)

ΨΗΛΑ

Ανοίγω ένα παράθυρο - ελεύθερο το γαλανό

πάνω απ' τις απτικές πολυκατοικίες,

σε εντελώς φιλικό πλάνο η αστερόεσσα.

Επιθυμητική κ' η πρωινή μουσική.

οι πρόγονοι καλά φυλάνε τα στενά,

οι εκθροί όμως - υποπτεύομαι - διήλθον

αεροπορικώς και σιδηροδρομικώς!

Εμπριμέ γραβάτες ανέμισαν στη λεωφόρο!

Η ζωή κυλάει σαν τανκ

με το καλοραμμένο της κοστούμι.

Το πρωινό μου τρανάζει την πόρτα.

Το αερόστατο με τα παιδικά όνειρα

ανελήφθη.

Παράκε μακρύ φυτίλι

ο δυναμίτης της προηγούμενης επανάστασης!

Αλλά τώρα προσέχτε!

Με το τρία:

ψηλά τα κουτάλια - σαν εξαφτέρουγα -

και μετά χαμηλά, σαν κουτάλια!

Ωραίοι νέοι ελικοφόροι

με την τηλεοπτική σας όραση του κόσμου

λίγο πιο πάνω τη ζωή

- σ τ ο λ ά κ κ ο!

ΖΕΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πλαστικές σαγιονάρες στο Κιάτο
 Παρεία στο Μαίναλο
 Επιστροφή στη χώρα των πιτσοφάγων
 Να -
 Εμπιστευτούμε το ύψος;
 Οποιος ανεβαίνει
 Κερδίζει σε πώση -
 Επιπτώσεις;
 Οι πίτσες βρέθηκαν στο επίκεντρο
 των σεισμών
 Των φροντιστών ο ψυχικός κόσμος τaráκτηκε.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΜΙΑ

Τράβα τώρα ψυχή μου
 Τους καλούς συνειρμούς σου
 Σαν ποτήρια κρασί
 Που το ένα διαρκώς
 Φέρνει τ' άλλο.

(Γραφέως Κάτοπτρου, 1989)

ΠΩΣ ΦΑΝΤΑΖΟΜΑΙ ΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΜΟΥ

Τίποτα σχετικό με ανοχύρωτες πόλεις.
 Ας παρατηρήσουμε το ρωμιό
 Τι κάνει σε περίπτωση βροχής;
 Τρέχει στο ταίγκινο υπόστεγο
 Μαζί με τους άλλους ρωμιούς.
 Κοιτάζουν όλοι μαζί αφηρημένα τη βροχή.
 Τι καλά που είναι έτσι όλοι ενωμένοι!
 Δεν πρόλαβαν καν να βγάλουν τα καλοκαιρινά τους
 Και μερικών τα πρόσωπα μοιάζουν
 Μουσκεμένα στα δάκρυα.

ΜΕΤΑ (ΤΟ) ΜΟΝΤΕΡΝΟ

(Στον Ανδρέα Εμπειρικό κλπ.)

Όταν ηκούσθη
 Το ή τώρα ή ποτέ
 Όλοι ποτέ εφώναξαν
 Σκύβοντας τα κεφάλια τους ξανά
 Στις εργασίες των.

IV.

Τίποτα πιο σίγουρο πως σε γέννησε ο ουρανός
 Να το κορμί σου
 Η ζωντανή σκυτάλη της αγάπης τόσων ανθρώπων
 Μπορείς να δεις τη θλίψη τους
 Στα σπτικά επιτύμβια
 'Η χαραγμένη στα κεραμίδια
 Λίγο πριν πέσει το Βιμινάκιο ή το Σίρμιο.

Μπορεί κι από τους 'Αβαρους τους μακρυμάληδες
 Να' φτασε τούτο το κορμί χέρι με χέρι
 'Ισαμ' αυτό το διαμέρισμα
 Γιατί τούτο το κορμί είναι ο άρτος
 Ο εσθιόμενος και ουδέποτε δαπανώμενος
 Είναι το μούδισσμα του Σωκράτη μετά το κώνειο
 Το κομμένο χέρι και η γλώσσα
 Του Μάξιμου Ομολογητή.

Τούτο το κορμί
 Που έχει μόνο του όπλο τη γύμνια του
 Το κυνήγησαν οι πάνοπλοι και οι πανίσχυροι
 Οι αυτοκράτορες οι βλάδοι οι τσάροι οι κομισσάριοι
 Την όμορφη σάρκα του κυνήγησαν
 Οι άσαρκες ιδέες.

α'

Κρίνο βαστάω
 Κι έχω ντύσει με χώμα
 Τον άγγελό μου

β'

Πήγαν τα μάτια
 Εκδρομή στο κορμί σου
 Κοίτα βραδιάζει

γ'

Μπουκίές σκοτάδι
 Στο στόμα μου κώνω τα
 Μαύρα μαλλιά σου

Θανάσης Ε. Μαρκόπουλος

Γιάννης Πατίλης, ο ποιητής του άστεως

Η γενιά του '70¹, η οποία, κατά τους ληξιαρχους της γραμματολογίας, περιλαμβάνει ποιητές που γεννήθηκαν στα χρόνια 1943-1952, κατηγορήθηκε για την υπέρμετρη προβολή της, μια προβολή αναντίστοιχη προφανώς με την βαρύτητα του έργου της. Η κατηγορία προέρχεται κατά βάση από εκπροσώπους της δεύτερης μεταπολεμικής ποιητικής γενιάς, η οποία έτσι προσπαθεί να ερμηνεύσει τη δική της αφάνεια ή, έστω, αποσιώπηση³, ξεχνώντας, κοντά στ' άλλα, και τους νέους όρους ζωής, όπως η τηλεόραση και η διαφήμιση, με τους οποίους η καινούργια γενιά έρχεται στο προσκήνιο. Σε κάθε περίπτωση η γενιά του '70, χάρη σε μια συγκυρία (δικτατορία του 1967, καταναλωτισμός, σπουδές και ξένες γλώσσες) η οποία διαμορφώνεται μέσα στο ευρύ μεταπολεμικό, παγκόσμιο και ελληνικό πολιτικό και γραμματολογικό πλαίσιο, παρουσιάζει τα δικά της χαρακτηριστικά, όπως είναι η ολική αμφισβήτηση ή, έστω, η λεγόμενη αμφισβήτηση, το χιούμορ και η σάτιρα, η εκφραστική ελευθεριότητα και η ενασχόληση με κοινά χρήσιμα θέματα ή αντικείμενα⁴.

Σ' αυτή τη γενιά ανήκει ο Γιάννης Πατίλης (Αθήνα 1947). Με σπουδές φιλολογικές και αφομοιωμένες επιρροές από ποιητές της πρώτης κυρίως μεταπολεμικής γενιάς, όπως ο Μίλτος Σαχτούρης, ο Τάκης Σινόπουλος, ο Δημήτρης Παπαδίσας⁵ κι ο Νίκος Καρούζος, εκδίδει την πρώτη του συλλογή Ο Μικρός και το Θηρίο το 1970 (Αθήνα). Θα ακολουθήσουν άλλες έξι εκδόσεις (οι δύο συγκεντρωτικές): Αλλά τώρα, Προσέχτε!... (Αθήνα 1973), Υπέρ των καρπών (Θεσσαλονίκη 1977), Κέρματα (Θεσσαλονίκη 1980), Μη Καπνιστής σε Χώρα Καπνιζόντων [Ποιήματα 1970-1980] (Αθήνα 1982), Ζεστό μεσημέρι (Αθήνα 1984), Γραφέως κάτωπτρον (Αθήνα 1989), Ταξίδια στην ίδια πόλη [Ποιήματα 1970-1990] (Αθήνα 1993).

Ο ίδιος τίτλος της δεύτερης συγκεντρωτικής έκδοσης Ταξίδια στην πόλη είναι ενδεικτικός της ποίησης που στεγάζει. Πράγματι ο Γιάννης Πατίλης είναι ποιητής της πόλης. Αν αυτό φαντάζει κοινότοπο, το 1970 ωστόσο δε φάνταζε καθόλου. Κέντρο του είναι η Πατησίων ή, έστω, μια πάροδος της Πατησίων κι από κει ως τρόλεϊ πάει κι έρχεται στην Καλλιθέα, στους Αμπελόκηπους, στο Ζάππειο ή στο Θησείο. Η όποια διαφυγή εκτός Αθηνών επιχειρείται ελάχιστες φορές και τότε πάλι με μόνο όχημα στίχους ατόφιους του δημοτικού τραγουδιού. Οι τοπικοί προσδιορισμοί σε συνδυασμό με την, πολιτική κυρίως, επικαιρότητα (ΝΑΤΟ, αεροπειρατεία, Μέρες του '76, Κούλουμα 1977, ΕΟΚ, 14-3-1973, Μπάμπαλης, Γεωργουσόπουλος - Βήμα - Πατησίων, Βεργίνα 1977 - Σάκης της Περσίας - Παπαδόπουλος - Πολυτεχνείο, Μίκης)⁶, συνιστούν τη χωροχρονική υποδομή επάνω στην οποία χτίζεται η ποίηση του Πατίλη. Όμως το άστυ και η πολυκατοικία στα χρόνια της δικτατορίας 1967-1974 είναι σύμβολα ενός τρόπου ζωής που δρα καταλυτικά και διαλυτικά για τις παραδοσιακές αξίες της ελληνικής κοινωνίας, η οποία, καθώς από τη μια στιγμή στην άλλη βρέθηκε από την γκλίτσα του βοσκού στο μικρόφωνο της τηλεόρασης κι από το κίτρινο δόντι στο λευκό της Colgate, έχασε κυριολεκτικά τον προσανατολισμό της, με αποτέλεσμα να συγχέει τα αυτονόητα και να οδηγείται σε καταναλωτικές ακρότητες:

Κ' έρχεται τ' "αύριο" με το βιαστικό βήμα
του καταναλωτού.

Οι έλικές του τρώνε τις πρασιές και τα δεντράκια.
Στρώνει τσιμέντο

εκεί που θα'θελε το πέλμα μου
 να θυμηθεί το κώμα.
 ("Αιχμαλωσία", *Αλλά τώρα, προσέχτε!...*, 1973)

Μπροστά στην αθλιότητα των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών το ποιητικό υποκείμενο εξεγείρεται, επιλέγοντας τον τρόπο του χιούμορ και της σάτιρας, ακόμα και του αυτοσαρκασμού⁷. Πρόκειται για έναν τόπο που έλκει την καταγωγή του από τον Κώστα Καρυωτάκη, όπως συμβαίνει εξάλλου και με ολόκληρη τη μεταπολεμική μας ποίηση. Από την άποψη αυτή ο Πατίλης ανταποκρίνεται σ' ένα βασικό γνώρισμα που χαρακτηρίζει τη γενιά του, όπως πολύ νωρίς πρόσεξε η Νόρα Αναγνωστάκη⁸.

Στο στόχαστρο βρίσκεται κατεξοχήν η χρεοκοπία των ιδεολογιών και της πολιτικής. Δεν είναι μόνο η αρνητική εκδοχή της δικτατορίας, που έτσι κι αλλιώς προσφέρεται στην εύκολη κριτική και απόρριψη, αλλά κι αυτή της επίσημης Αριστεράς που ως τα χθες πρόβαλλε ως η μόνη εναλλακτική λύση⁹:

Χαίρε νιοστό συνέδριο με το βαθύ χαντάκι της αλλαγής σου
 νέο στρώμα της μαρμελάδας στο αντιδραστικό βούτυρο.
 ("Νιοστό συνέδριο", *Υπέρ των καρπών*, 1977)

Η απογοήτευση από τη διάψευση των οραμάτων κι από τα μεγάλα λόγια που εξαπατούν και οδηγούν στις μάταιες θυσιές εξωθεί το ποιητικό υποκείμενο στην υιοθέτηση μιας πλήρως αντιηρωικής στάσης, αν και θετικής απέναντι στη ζωή:

Οχι τα μεγάλα φετίχ.
 Σοσιαλισμός, Επανάσταση, Ελευθερία.
 Τίποτα που να γράφεται με κεφαλαίο.
 Μου φτάνει
 Ένα στήθος μικρό.

("[28]", *Ζεστό μεσημέρι*, 1984)

Το ιδεολογικό και πολιτικό κενό ανοίγει το δρόμο στην ατομική ερημία και στην επέλαση της καταναλωτικής φρίκης. Πρόκειται για καταστάσεις σύμφυτες με τον τεχνολογικό πυρετό της εποχής, ο οποίος πολύ γρήγορα γίνεται στόχος της σατιρικής αιχμής, καθώς αντικαθιστά με τις βίδες του υπολογιστή ακόμα και τη φράση "Φως, περισσότερο φως" που λέγεται ότι ξεστόμισε ο Γκαίτε τη στιγμή που πέθαινε:

Ο Ρόμπυ, το ρομπότ,
ο σοφολογιότατος των υπολογιστών,
ο τελειότατος του είδους,
το καύχημα της Τεχνοδομής,
χάλασε για πάντα!
Θαυμάστε όμως τη στερνή του εγγραφή:

"Βίδες! Περισσότερες βίδες!".
(*"Ο Ρόμπυ", Αλλά τώρα, Προσέχτε!..., 1973*)

Αλλά και η τρέχουσα έκπτωση του κυρίαρχου πολιτικού λόγου αντιμετωπίζεται με έναν ιδιόμορφο αναρχισμό που αντιθέτει στο ψεύδος τη γνησιότητα:

Με τους πράσινους ούτε ούτε με τους βένετους.
με τις σταγόνες της βροχής και με τον παγωμένο αέρα,
το ανοιχτό μανιφέστο της θάλασσας προσυπογράφω,
με τα πρόσωπα όλα όσο πιο μαύρα και τυραννισμένα
με όλους όσους ανασαίνουν με τη μύτη και το στόμα.
(*"Τι δίδασκε ο δούλος του Καίσαρα", Κέρματα 1982*)

Στις δύο τελευταίες συλλογές ο Γιάννης Πατίλης, υπερβαίνοντας την πολιτική διάσταση των πραγμάτων, γίνεται φιλοσοφικότερος. Το Ζεστό μεσημέρι έχει ένα θεματικό άξονα και συνιστά κυριολεκτικά μια μελέτη του φωτός, όπως διαφαίνεται εξάλλου κι από την αριθμητική τιτλοφόρηση των ποιημάτων του ([1], [37]), ενώ το Γραφώς Κάτοπτρον, πέρα από τη στροφή σε πρόσωπα και μύθους του αρχαιοελληνικού κόσμου, διαχέεται και θεματικά, πράγμα που δείχνει και μόνη η τιτλοφόρηση των ενοτήτων της συλλογής (Σεισμοί, Ένα κορμί στο διαμέρισμα, Τα φώτα της οδού Πατησίων, Περσεφόνη, Εικόνες από μια νέα). Πλέοντας στην αγγλίαση που προσφέρει μια έρημη πλατεία την ώρα του μεσημεριού και παίζοντας ανάμεσα στο φως - έρωτα και στο σκοτάδι - θάνατο, ο ποιητής δε βλέπει στον ορίζοντα παρά μόνο την ανυπαρξία. Όμως αυτό δεν είναι λόγος να αρνηθεί τη ζωή. Αντίθετα, είναι λόγος να την αγαπήσει βαθύτερα και να επιδιώξει να τη χαρεί σε όλες της τις εκφάνσεις, κυρίως αυτές που οι συμβατικές αντιλήψεις θεωρούν ασήμαντες. Η δική του αλήθεια βρίσκεται στο μικρόκοσμο που τον περιβάλλει, έξω από τις κατασκευές που δυναστεύουν τον άνθρωπο, κι έχει σάρκα και οστά, σώμα που σπαρταράει:

Οχι αυτοί με τα ψευδώνυμα
ούτε αυτοί που ρίχνουν προκηρύξεις
Απ' τα σύννεφα

Να το κορμί μου -
Η ζωντανή πηγή της Ιστορίας.
(*"Ένα κορμί στο διαμέρισμα, V", Γραφώς Κάτοπτρον, 1989*)

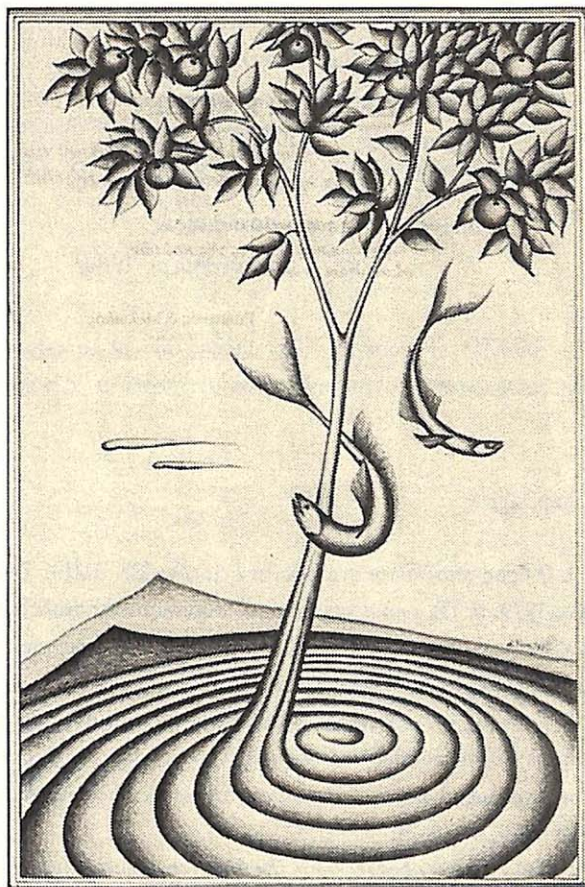
Εχοντας απορρίψει οράματα και θαύματα, κάθε είδους ψευδαίσθηση, δεν ανασητά καμιά πληρότητα, καμιά αλήθεια δε φιλοδοξεί να κατακτήσει ολόκληρη, η "ολόκληρη" εικόνα είναι το ψεύδος¹⁰. Του αρκούν τα ερείπια, οι μικρές στιγμές, τα θραύσματα, τα προσιτά και προσπελάσιμα πράγματα τελικά, γι' αυτό κι αναρωτιέται με τον τρόπο της Δημουλά:

Δεν βλέπω γιατί να φύγω.
Να πάω που;
Που θα βρω τόσα ερείπια.
Τόσα κομμάτια του ολόκληρου.
(["3"], Ζεστό μεσημέρι, 1084)

Αυτή η κατάφαση στη ζωή έχει να κάνει με δύο μεγάλες αγάπες του Γιάννη Πατίλη, τον έρωτα και την ποίηση. Ο Πατίλης ανασαίνει, ζει, ψαύει με τα χέρια του το κορμί του έρωτα, δεν το φαντασιώνεται. Ο έρωτας είναι γι' αυτόν Η τελευταία εστία αντιστάσεως / πριν απ' τον ύπνο και το θάνατο". Γι' αυτό και το τραγούδι της αγάπης επανέρχεται κάθε τόσο ως "λάιτ μοτίβ" είτε σε αυτόνομα ποιήματα είτε σε επιμέρους ζώνες τους. Με αυτούς τους όρους η ποίηση δεν μπορεί να είναι υποκατάστατο ζωής, όπως συχνά συμβαίνει με τους ποιητές, αλλά η ίδια η ζωή:

Ζω, άρα γράφω.
Πες τα στίχους.
Πες τα μικρά αντίο προς τη ζωή
Εν αναμονή
Του θανάτου.
(["11"], Ζεστό μεσημέρι, 1984)

Κι όλα αυτά με μια γλώσσα που δε διστάζει να αξιοποιήσει ξένες λέξεις (Ρόμπυ, πυρέξ, κσάκσας)¹², ακόμα και να κατασκευάσει καινούριες, αν είναι να εκφράσει, και συχνά να σαρκάσει, τις νέες πραγματικότητες (παρκιστάν, πισσοφάγων)¹³. Γλώσσα της πόλης, καθημερινή, επικαιρική, περιπαικτική, συνθηματολογική, γλώσσα αιχμηρή, δίχως στολίδια και χρώματα, γλώσσα γυμνή, για να ακούν τα πράγματα το αληθινό τους όνομα:

Δημ. Γέρος

Απ' όλες τις λέξεις που συναντώ
Παρακολουθώ τις πιο όμορφες.
Τις πιο λεπτές, τις πιο σφικτές.
Τις πιο νέες.
Τις φαντάζομαι γυμνές, κυριολεκτικές.
Δίχως επίθετα και σακλαμάρες.
(["29"], Ζεστό μεσημέρι, 1984)

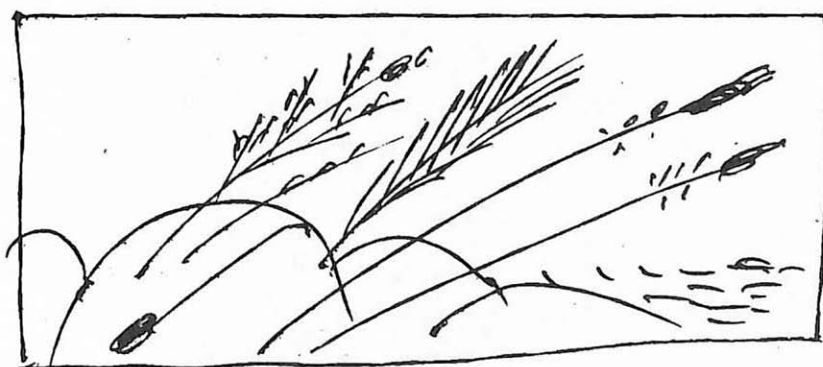
Σημειώσεις

1. Ο όρος αποδίδεται στο Βασίλη Στεριάδη (βλ. Αλέξης Ζήρας, Νεώτερη Ελληνική Ποίηση 1965-1980, Εκδόσεις Γραφή, Αθήνα 1979, σ. 13), ενώ ο πρώτος που συστηματικά ασχολήθηκε με τη "γενιά της αμφισβήτησης" ή "του αντικομφορμισμού", όπως την ονόμασε, είναι ο Βάσος Βαρίκας ("Η νέα γενιά μπροστά στο σήμερα", εφ. Το Βήμα (29-11-1970) και "Ποιητικός αντι-κομφορμισμός", εφ. Το Βήμα (16-5-1971)).
2. Για τους χρονολογικούς προσδιορισμούς των ποιητών αυτής της γενιάς βλ. Αλέξης Ζήρας, ό. π., σ. 22, "Η γενιά των απόηκων (χαρτογράφηση της περιοχής των ποιητών της Β' μεταπολεμικής γενιάς", περ. Νέες Τομές 1(93) (Ανοιξη 1985) 7 και Ηλίας Κεφάλας, Ανθολογία Σύγχρονης Ελληνικής Ποίησης. Η δεκαετία του 1980 (Ιδιωτικό όραμα), Νέα "Σύνορα" Α.Α. Λιβάνη, Αθήνα 1989, σσ. 13-14.
3. Πιο έντονα εκφράζει αυτή την άποψη ο Ανέστης Ευαγγέλου στον πρόλογο του έργου του Η δεύτερη μεταπολεμική ποιητική γενιά (1950-1970), Ανθολογία, Εισαγωγή: Γιώργος Αράνης, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1994, σσ. 7-22.
4. Αναλυτικά πραγματεύεται τα σχετικά ζητήματα ο Κώστας Γ. Παπαγεωργίου, ποιητής της ίδιας γενιάς, στη μελέτη του Η γενιά του '70. Ιστορία - Ποιητικές διαδρομές, Κέδρος, Αθήνα 1989. Ακόμα, ενδιαφέρουσα είναι, κοντά στην εισαγωγή του Αλέξη Ζήρα (βλ. σημ. 1), και η εισαγωγή που προτάσσει ο Γιώργος Π. Παναγιώτου στην ανθολογία του Γενιά του '70. Α', Ποίηση, Σίσυφος, Αθήνα 1970.
5. Επιδράσεις, αλλά τιθασσευμένες, από τους τρεις πρώτους ποιητές βλέπει ο Κώστας Γ. Παπαγεωργίου στη μελέτη που προαναφέρθηκε (σ. 81).
6. "Μετ' εμποδίων", Αλλά τώρα, προσέχτε!... (1973), "Αεροπειρατεία στο αεροπλάνο του Θεού", "Μέρες του '73", "Κούλουμα 1977", "ΕΟΚ Ι, ΙΙ", "14-3-1973", Υπέρ των καρπών (1977), "Τι είπε το Άνετο Βουνό", "Καιρός", "Βεργίνα 1977 μ.Χ.", "Απόγευμα προς βράδυ", Κέρματα (1982) αντίστοιχα. Όλα τα ποιήματα του Γιάννη Πατίλη περιέχονται στη συγκεντρωτική έκδοση Ταξίδια στην ίδια πόλη (Ποιήματα 1970-1990), Υψίλον / Βιβλία, Αθήνα 1993.
7. Για αξιολογή σατίρα του Γιάννη Πατίλη μιλάει ο Μιχάλης Γ. Μερακλής, ο οποίος πάντως την αποδίδει στην ολική πολιτική του αμφισβήτηση (Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία 1945-1980. Μέρος πρώτο: Ποίηση, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 1987, σσ. 332).
8. Βλ. Νόρα Αναγνωστάκη, "Το στοιχείο της σάτιρας και του χιούμορ στη νεώτερη ποιητική γενιά", στο βιβλίο της Η κριτική της παντονίας (1970-1975), Κέδρος, Αθήνα 1977, σσ. 41-68. Τώρα και στο συγκεντρωτικό τόμο της συγγραφέα Διαδρομή. Δοκίμια κριτικής (1960-1995), Νεφέλη, Αθήνα 1995, σσ. 175-196.
9. Την πολιτική αμφισβήτηση ως κυρίαρχο στοιχείο της ποίησης που γράφει ο Γιάννης Πατίλης ως το 1980 επισημαίνει ο Αλέξης Ζήρας (Γενεαλογικά (για την ποίηση και τους ποιητές του '70), Ρόπτρον, Αθήνα 1989, σσ. 169-170).

10. Βλ. Γιώργος Μαρκόπουλος "Απομνημονεύματα επιβάτου. Γιάννης Πατίλης: Ταξίδια στην ίδια πόλη, (Ποιήματα 1970-1990), Υψίλον, 1993", περ. Ποίηση 2 (Φθινόπωρο 1993) 163.
11. "Ερωτας", Κέρματα, 1982.
12. "Ο Ρόμπυ", Αλλά τώρα προσέχτε!... 1973, "Διοξείδιο του πυριτίου", "Κσάκσας", Κέρματα, 1982.
13. "Μη καπνιστής σε χώρα καπνιζόντων", Υπέρ των καρπών, 1977, "Ζεστά μαθήματα", Γραφέως κάτωπτρον, 1989.

Θαγάσας Ε. Μαρκόπουλος

Σπούδασε Αρχαία Ελληνική και Νεοελληνική Φιλολογία στο Α.Π.Θ. Δημοσιεύει κριτικά δοκίμια για τη σύγχρονη νεοελληνική ποίηση και πεζογραφία σε λογοτεχνικά περιοδικά. Το 1997 κυκλοφόρησε η 5^η ποιητική του συλλογή με τίτλο *Το περίστροφο της σιωπής*.

Φωτογραφία-Ποίηση

“ΤΑ ΓΥΜΝΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ”

... Στο ικρίωμα της ζωής
ανέβηκα και περιμένω τον αθώο δήμιο
με φέρατε σεις άνεμοι
και περιμένω τη λαμπερή καταιγίδα.
Μες' στα δάση τρέχει πάντα το ελάφι μου
στους παιδικούς ύπνους αγγιγμένο.

N. Καρούζος

Δ Α Σ Ο Σ

‘Η ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΚΙ Ο ΚΙΣΣΟΣ ΤΟΥ

Τελικά έτσι τα κατάφερα ν' αφήνω μια δουλειά
μισοτελειωμένη
και ν' αρχίζω άλλη
με σένα πίσω από κάθε πόρτα
το είδωλό σου σε κάθε καθρέφτη
τρελαίνοντάς με
ξεφλουδίζοντας τον ύπνο μου
μασουλώντας το από μέσα των ονείρων
βρες ένα τρόπο να με λυτρώσεις
να ξυπνώ και νάμσι το αύριο
γιατί μετρώ τα χρόνια μου και μένει
ένας βροχερός οχτώβρης και μια
μεγάλη περιπλάνηση στις ακρογιαλιές του κορμιού σου
που να σε μεταφυτέψω να φθίνεις χρόνο με το χρόνο
γιατί εδώ ρίζωσες και θέριεςες
λουλουδίζεις χειμώνα-καλοκαίρι
καταργώντας τις εποχές
σπάνε οι καρποί σου τις νύχτες πολύχρωμα βεγγαλικά
γεμίζοντας ένα γύρω την έκταση.
θα γίνεις δάσος και θα πνίξεις το σπίτι
θα με σταυρώσεις στα κλωνάρια του.

Τάσος Πορφύρης 1991

«...γι αυτό και οι καρποί σαν ταξιδιώτες παρατούν τα δέντρα
πέφτοντας έρημοι στην απέραντη τύχη.»

Ν. Καρούζος

Τα δέντρα φωτογράφησε ο Γ. Παπαγιαννούλης στο Ξηρολίβαδο

Παπαγιαννούλης Ιωάννης

Γεννήθηκε στη Βέροια και σπούδασε Γερμανική Φιλολογία και Παιδαγωγικά Καλών Τεχνών στη Φραγκφούρτη. Εργάζεται ως καθηγητής Γερμανικών στη Βέροια.

Ο φόβος

Ραμόν ντελ Βάλλιε - Ινκλάν

Μια φορά μόνο ένωσα το πραγματικό ρίγος του φόβου, εκείνο το μακρύ και απελπιστικό ρίγος που φαίνεται αγγελιαφόρος θανάτου. Εγινε πριν πολλά χρόνια, σ' εκείνο τον όμορφο καιρό της πατρικής κληρονομιάς, όταν για να γίνει κάποιος στρατιώτης ερευνούσαν την αριστοκρατική του καταγωγή. Μόλις είχα αποκτήσει τις λωρίδες του Δόκιμου Ιππότη. Θα είχα προτιμήσει να μπω στην Βασιλική Φρουρά αλλά επειδή αντιδρούσε η μητέρα μου, ακολούθησα τη συνήθη παράδοση και πήγα γρεναδιέρος στο Βασιλικό Σύνταγμα. Δεν θυμάμαι με σιγουριά πόσα χρόνια πέρασαν, αλλά τότε μόλις άρχιζε να εμφανίζεται η γενειάδα μου και τώρα βρίσκομαι στο κατώφλι μιάς εύθραυστης, ώριμης ηλικίας.

Πριν καταταγώ στο Σύνταγμα, η μητέρα μου θέλησε να μου δώσει την ευχή της. Η φτωχή κυρία ζούσε αποτραβηγμένη στο βάθος ενός χωριού όπου βρισκόταν ο προγονικός μας πύργος. Πήγα να την δω συμβιβαστικός και υπάκουος. Το ίδιο απόγευμα που έφτασα διέταξε να καλέσουν τον Ηγούμενο του Μπρανδέσο να μ' εξομολογήσει στο παρεκκλήσι του πύργου. Οι αδελφές μου, Μαρία Ισαμπέλ και Μαρία Φερνάνδα, παιδούλες ακόμη τότε, κατέβηκαν να κόψουν τριαντάφυλλα από τον κήπο και η μητέρα μου τα έβαλε στα ανθοδοχεία της Αγίας Τραπέζης. Υστερα με φώναξε με χαμηλή φωνή για να μου δώσει το προσευχητάρι της.

- Πήγαινε στο βήμα, γιέ μου. Εκεί θα είσαι καλύτερα.

Το βήμα του πύργου ήταν δίπλα στο Ευαγγέλιο και συνδεόταν με την βιβλιοθήκη. Το παρεκ-

κλήσι ήταν υγρό, σκοτεινό, εύηχο. Επάνω στο ιεροφυλάκιο προεξείχε ο θυρεός που κορηγήθηκε με διάταγμα των Καθολικών Βασιλιάδων, στον Ιππότη του Μπρανδομίν, Πέδρο Αγκιάρ Δε Τορ, τον ονομαζόμενο Τράγο ή Γέρο. Ο Ιππότης αυτός ήταν θαμμένος σ' ένα τάφο στα δεξιά του ιεροφυλακίου που είχε πάνω του το άγαλμα ενός πολεμιστή σε στάση προσευχής. Η λάμπα του πρεσβυτέρου έκαιγε μέρα-νύχτα μπροστά στο ιεροφυλάκιο, τέλεια κατεργασμένο σαν ένα κόσμημα των βασιλιάδων: τα επικρυσωμένα τσαμπιά του ευαγγελικού κλήματος φαινόταν καρποφόρα. Ο φύλακας άγιος του παρεκκλησιού ήταν εκείνος ο πιστός Μάγος που πρόσφερε σμύρνα στο νήπιο Ιησού: ο μεταξωτός του χιτώνας, κεντημένος με χρυσό, έλαμπε από την ιερή ακτινοβολία ενός ανατολικού θαύματος. Ανάμεσα στις ασημένιες αλυσίδες το φως της λάμπας είχε ένα ντροπαλό φτερούγισμα φυλακισμένου πουλιού σαν ν' αγωνιζόταν να πετάξει προς τον Άγιο.

Η μητέρα μου θέλησε να ήταν τα δικά της χέρια αυτά που θ' άφηναν εκείνο το απόγευμα στα πόδια του Μάγου, τα βάζα γεμάτα τριαντάφυλλα, σαν τάμα της αφοσιωμένης ψυχής της. Επειτα, συνοδευόμενη από τις αδελφές μου, γονάτισε μπροστά στην Αγία Τράπεζα. Από το βήμα άκουγα μόνο το ψιθύρισμα της φωνής της που διπύθινε αδύναμα το καίρε-Μαρία. αλλά όταν ερχόταν η σειρά των αδελφών μου ν' απαντήσουν άκουγα όλες τις τελετουργικές λέξεις της προσευχής. Το απόγευμα έσβηνε και οι προσευχές αντηκούσαν στο

F. Γολα

σιωπηλό σκοτάδι του παρεκκλησιού, βαθιές, λυπητερές, επιβλητικές σαν μια ηχώ της εβδομάδος των Παθών. Αποκοιμήθηκα στο βήμα. Οι παιδούλες πήγαν να καθήσουν στα σκαλοπάτια του βωμού. Τα ρούχα τους ήταν κάτασπρα σαν τα λειτουργικά ενδύματα. Ξεχώριζα μόνο μια σκιά κάτω από την λάμπα του ιερού: ήταν η μητέρα μου που κρατούσε στα χέρια της ένα ανοιχτό βιβλίο διαβάζοντάς το με το κεφάλι σκυμμένο. Πότε-πότε ο άνεμος κουνούσε την κουρτίνα ενός ψηλού παραθυριού. Στον σκοτεινό ουρανό το πρόσωπο του φεγγαριού ήταν χλωμό και αφύσικα ίδιο με θεά που έχει τον βωμό της στα δάση και στις λίμνες...

Η μητέρα μου έκλεισε το βιβλίο αναστενάζοντας και ξαναφώναξε τις παιδούλες. Είδα τις άσπρες σκιές τους να περνούν από το πρεσβυτέριο και να γονατίζουν δίπλα στη μητέρα μου. Το φως της λάμπας τρεμούλιαζε με μια αδύναμη λαμπρότητα επάνω στα χέρια που κρατούσαν το βιβλίο ανοιχτό. Η φωνή ακουγόταν ευλαβική και σιγανή μέσα στη σιωπή. Οι παιδούλες άκουγαν με το κεφάλι σκυφτό. Οι λυτές τους πλεξούδες κυμάτιζαν σ' άσπρα ενδύματα, πέφτοντας στο πλάι του προσώπου όμοιες και μελαγχολικές. Είχα απομακρυνθεί αλλά σε λίγο ξύπνησα ξαφνιασμένος από τις φωνές των αδελφών μου. Τις είδα στη μέση του πρεσβυτερίου ν' αγκαλιάζουν την μητέρα μου. Φώναζαν τρομοκρατημένες. Η μητέρα μου τις άρπαξε από το χέρι. Όταν τις είδα να τρέχουν, κατέβηκα κι εγώ βιαστικά. Πήγα να τις ακολουθήσω αλλά έμεινα παγωμένος από τον φόβο. Στον τάφο του πολεμιστή θορυβούσαν τα κόκκαλα του σκελετού. Το παρεκκλήσι είχε πέσει σε απόλυτη ησυχία. Ανατρίχιασα όταν άκουσα την υπόκωφη και τρομακτική περιστροφή της νεκροκεφαλής επάνω στο πέτρινο μαξιλάρι της. Φοβήθηκα όπως ποτέ άλλοτε όμως επειδή δεν ήθελα να με νομίσουν άνανδρο η μητέρα μου και οι αδελφές μου, έμεινα ακίνητος στη μέση του πρεσβυτερίου με τα μάτια καρφωμένα στηνμισάνοικτη πόρτα. Το φως της λάμπας ταλαντευόταν. Ψηλά κουνιόταν η κουρ-

τίνα ενός παράθυρου. Τα σύννεφα περνούσαν μπροστά από το φεγγάρι και τα' άστρα αναβόσβηναν σαν τις ζωές μας. Ξαφνικά, εκεί μακριά ακούστηκε το χαρούμενο γάβγισμα των σκυλιών και μουσική από καμπάνες. Μια φωνή, σοβαρή κι εκκλησιαστική φώναζε:

- Εδώ Καραμπέλι! Εδώ Καπετάνιο!...

Ήταν ο Ηγούμενος του Μπρανδέσο που ερχόταν να μ' εξομολογήσει. Άκουσα την φωνή της μητέρας μου, μια φωνή τρεμουλιαστή και ξαφνιασμένη, που σχεδόν πνιγόταν από το παιχνιδιάρικο τρέξιμο των σκυλιών. Η σοβαρή και εκκλησιαστική φωνή υψωνόταν σιγανά σαν γρηγοριανός ψαλμός:

- Τώρα θα δούμε τι ήταν αυτό...

Πράγμα του άλλου κόσμου σίγουρα δεν είναι... Εδώ Καραμπέλι... Εδώ Καπετάνιο!...

Στην πόρτα του παρεκκλησιού εμφανίστηκε ο Ηγούμενος του Μπρανδέσο περπατώντας πίσω από τα κυνηγόσκυλά του.

F. Gaya

- Τι συμβαίνει, κύριε Γρεναδιέρε του Βασιλιά;

Απάντησα με πνιγμένη τη φωνή.

- Αγιε Ηγούμενε, άκουσα να τρέμει ο σκελετός μέσα στον τάφο!...

Ο Ηγούμενος διέσχισε σιγανά το παρεκκλήσι. Ήταν ένας άνδρας περήφανος και πιστός στις αρχές του. Ήταν Γρεναδιέρος του Βασιλιά στα νιάτα του. Εφτασε κοντά μου χωρίς να σταματήσει το ανέμισμα του άσπρου του χιτώνα. Τοποθέτησε το ένα του χέρι στον ώμο μου και κοιτάζοντας την άχρωμη όψη μου, εκφώνησε επιβλητικά:

- Ποτέ να μην έρβει η ώρα που θα πει ο Ηγούμενος του Μπρανδέσο ότι είδε ένα Γρεναδιέρο του Βασιλιά να τρέμει!...

Δεν σήκωσε το χέρι του από τον ώμο μου. Μείναμε ακίνητοι παρατηρώντας σιωπηλά ο ένας τον άλλον. Σ' εκείνη την σιγή άκουσα να περιστρέφεται η νεκροκεφαλή του πολεμιστή. Το χέρι του Ηγούμενου δεν έτρεμε. Τα σκυλιά σήκωσαν τ' αυτιά τους, ανατριχιάζοντας.

Ήανάκουσα την νεκροκεφαλή να τρίζει επάνω στο πέτρινο μαξιλάρι της.

- Κύριε Γρεναδιέρε του Βασιλιά, πρέπει να μάθουμε εάν πρόκειται για φαντάσματα ή μάγισσες.

Πλησίασε στον τάφο αρπάζοντας τους δύο μπρούτζινους κρίκους που ήταν στερεωμένοι σε μια από τις ταφόπετρες. Ο Ηγούμενος με κοίταξε χωρίς να ανοίξει

τα χείλη του. Εβαλα το χέρι μου επάνω στο δικό του μέσα στον κρίκο και τραβήξαμε την πέτρα. Σιγά-σιγά την σηκώσαμε. Το μαύρο και παγερό χάσμα πρόβαλε μπροστά μας. Η στεγνή και κιτρινωπή νεκροκεφαλή ακόμα κουνιόταν ο Ηγούμενος άπλωσε το ένα του χέρι μέσα στον τάφο για να την τραβήξει. Επειτα, ανέκφραστος και σιωπηλός μου την πόσφερε. Την έπιασα τρέμοντας. Ήμουνα στην μέση του πρεσβυτέριου και το φως της λάμπας έπεφτε πάνω στα χέρια μου. Το βλέμμα μου καρφώθηκε στα μάτια της νεκροκεφαλής. Με κυρίευσε ο τρόμος.

Είχαν ανάμεσά τους μια φιδοφωλιά που ξετυλιγόταν σφυρίζοντας, ενώ η νεκροκεφαλή περιστρεφόταν με τον υπόκωφο και ελαφρό θόρυβο.

Ο Ηγούμενος με κοίταξε. Τα μάτια του έλαμπαν κάτω από την κουκούλα όπως τα μάτια ενός στρατιώτη κάτω από το γέισο της περικεφαλαίας.

- Κύριε Γρεναδιέρε του Βασιλιά δεν υπάρχει άφεση αμαρτιών. Εγώ δεν συγχωρώ τους ανανδρους.

Και έφυγε από το παρεκκλήσι σέρνοντας τα μακριά του ράσα. Οι λέξεις του Ηγούμενου του Μπρανδέσο ήχσαν για πολλή ώρα στ' αυτιά μου. Ακόμα ηχούν. Ίσως γι' αυτές ήξερα αργότερα να χαμογελάω στον θάνατο όπως σε μια γυναίκα!

Μετάφραση από τα Ισπανικά: Χαμιδιελή Ευαγγελία

Ραμόν Ντελ Βάλλιε Ινκλάν (1866-1936)

Ισπανός συγγραφέας. Έγραψε μυθιστορήματα και θεατρικά έργα σατιρίζοντας την Ισπανική κοινωνία της εποχής του. Το συγγραφικό του στυλ εξελίχθηκε σ' ένα στυλ με το οποίο ήθελε να εκθέσει το παράλογο - κακό, της ζωής στην Ισπανία. Δούλεψε ως δημοσιογράφος στο Μεξικό και το 1920 ασχολήθηκε με την πολιτική. Φυλακίστηκε από τον δικτάτορα του Μεξικού Primo de Rivera. Όταν αποφυλακίστηκε επέστρεψε στην Ισπανία. Διορίστηκε διευθυντής της Ισπανικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών στη Ρώμη και διετέλεσε επιμελητής του Εθνικού Μουσείου Τεχνών.

Χαμιδιελή Ευαγγελία (1959-1992)

Σπούδασε στο πανεπιστήμιο Bard της πολιτείας της Νέας Υόρκης, Ισπανική και Αγγλική λογοτεχνία. Εργάστηκε ως μεταφράστρια και καθηγήτρια της Αγγλικής γλώσσας.

Ιστοριοδικικά

Η εκδρομή των “Μακεδόνων Φοιτητών” του Πανεπιστημίου Αθηνών στη Βέροια τον Ιούλιο του 1925).

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ τριών εφημερίδων της Θεσσαλονίκης και δύο της Βέροιας.

Γιώργου Χ. Χιονίδη

Ιστορικού

Βέροια, 10,12 και 13.10.1998

1. Προλεγόμενα

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας (η οποία στεγάζεται ήδη, από τα τέλη του 1998, σε νεόδμητο, ιδιόκτητο κτήριό της) καταβάλλει συνεχή προσπάθεια για να αποκτήσει, μεταξύ των άλλων, ανέκδοτα έγγραφα, φωτογραφίες και καρτ-ποστάλ, όπως και παλιές εκδόσεις βιβλίων και χαρτών για τον εμπλουτισμό των αντίστοιχων συλλογών της, που είναι στη διάθεση των μελετητών και χρησιμοποιήθηκαν σε πολλές περιπτώσεις, για την έκδοση Ημερολογίων κ.τ.λ.

Και τούτο, γιατί η Προεδρία του Δ.Σ. - Εφορείας (που την ασκεί, από το 1990 - 1999, η ταπεινότητά μου, ο γράφων) και η Διεύθυνση της Δ.Κ.Β.Β. (την οποία έχει ο φιλοπρόοδος κ. Γιάννης Ισ. Τροχόπουλος, πτυχιούχος της Νομικής, μετεκπαιδευμένος σε Πανεπιστήμια της Μ. Βρετανίας και των Η.Π.Α., και καθηγητής της Βιβλιοθηκονομίας σε Τ.Ε.Ι.) είχαν ανέκαθεν τη γνώμη ότι ο σωστός προορισμός των βιβλιοθηκών είναι να αποτελούν και εργαστήρια για τους συγγραφείς, τους οποίους να βοηθούν παντοιοτρόπως στην προσπάθειά τους.

Γι' αυτό -όπως προσημειώθηκε- καταβάλλει κάποια ποσά, η Δ.Κ.Β.Β., μέρος του προϋπολογισμού της (αν και δεν είναι τούτος, πάντοτε, επαρκής για την επιτέλεση του συνολικού έργου της), προκειμένου να συμμετέχει σε δημοπρασίες (άτυπες, ή δημόσιες, προγραμματισμένες) και σε αγορές πρωτότυπου υλικού (άμεσων ή έμμεσων πηγών), από τα ειδικά καταστήματα της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Λάρισας κ.ά. πόλεων της χώρας.

2. Η επίσκεψη των Μακεδόνων φοιτητών του Πανεπιστημίου της Αθήνας

Σε μία συλλογή εφημερίδων (και άλλου υλικού), που αγοράσαμε από παλαιοβιβλιοπωλείο της Θεσσαλονίκης, εντόπισα, μεταξύ των άλλων, πέντε εφημερίδες (τρεις της μακεδόνικης πρωτεύουσας και δύο της Βέροιας), όπου δημοσιεύονται αντίστοιχα ρεπορτάζ ή ειδήσεις για την άφιξη, την παραμονή, την ξενάγηση και όλα τα σχετικά Μακεδόνων φοιτητών του Πανεπιστημίου της Αθήνας στη Βέροια, κατά το 3ο δεκαήμερο του Ιουλίου του 1925.

ΦΧ.

Είναι ευνόητο και αυτονόητο, ότι οι περιγραφές αυτές παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον και, μάλιστα, από πολλές απόψεις, καθώς διασώζουν ένα μεγάλο πλήθος πληροφοριών για τη Βέροια, πριν 73-74 χρόνια, για "αξιωματικούς" ή μη της πόλεως, εκλεγμένους, διορισμένους κ.τ.λ. και, τέλος, για την προεργασία προς ίδρυση Πανεπιστημίου στη Θεσσαλονίκη.

Όμως, θεωρώ απαραίτητο ήδη να αναδημοσιεύσω ευρύτατα αποσπάσματα των δημοσιευθέντων ρεπορτάζ, με όποιες (ελάχιστες δε) επισημάνσεις μου και παρατηρήσεις μου γίνονται (σε αγκύλες ή σε παρενθέσεις) στα σχετικά μέρη των κειμένων, δεδομένου ότι η επιδιωχθείσα φύση του δημοσιεύματος τούτου είναι ιστοριοδιφική και όχι ιστορική.

Α' Απόσα έγραψε η "Μακεδονία"

Στο φύλλο της (Κυριακής της) 26 Ιουλίου 1925 της εφημερίδας "Μακεδονία" της Θεσσαλονίκης, διαβάζω : Ίδρυτής Κ. Βελλίδης, έτος ίδρύσεως 1911. Γραφεία: Βασιλέως Ηρακλείου. Αύξ. Αριθ. 4766 (Τζαμλή Χαν). Διευθυντής: Πέτρος Ξ. Λεβαντής. Αρχισυντάκτης: Χαράλαμπος Τσώκος.

Πρωθυπουργός ήταν, τότε, σε μία ανώμαλη (πολιτικά) περίοδο, ο στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος, με την αρχική υποστήριξη του Κονδύλη, Παπαναστασίου κ.ά.

Από τον ολοσέλιδο υπέρτιπλο (της 1ης σελίδας) : "Αναστέλλει το έργον της η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων" (το σχετικό κείμενο της ειδήσεως, "Αθήναι, 25" καταχωρίζεται στην τελευταία στήλη, δεξιά), με πλήθος ειδήσεων για την ένωση Κροατών και Σέρβων κατά της Ελλάδας και την "πάλη Πανολαϊστών και των φίλων μας" και για παρόμοιες συμμαχίες κ.τ.λ., όπως και για την ρευστή εσωτερική, πολιτική, κατάσταση της χώρας μας, δημοσιεύεται τετράσπληνη φωτογραφία, με τη λεζάντα : "Μετά το επίσημον γεύμα του Δήμου ... Διακρίνονται εξ αριστερών προς τα δεξιά. Ο Δήμαρχος κ. Ι. Μάρκος. Ο πληρεξούσιος (δηλαδή ο Βουλευτής) Α. Γρηγοριάδης. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Διονυσίου. Ο μουσικός κ. Α. Ρούγκος. Ο φοιτητής της Φαρμακευτικής Τάκης Σμυρλής. Ο διευθυντής Α' Αρρένων Ε. Νικολαΐδης. Ο καθηγητής κ. [Στίλπων] Κυριακίδης. Ο Φαρμακοποιός κ. Νικολαΐδης. Ο ανταποκριτής μας κ. Αλ. Ρόδος. Ο διευθυντής Β' Αρρένων κ. Θ. Καλαΐτης. Ο φοιτητής κ. Σάλτσας. Σε αγκύλες σημειώνεται : "Περιγραφή της εκδρομής εις την β' σελίδα"

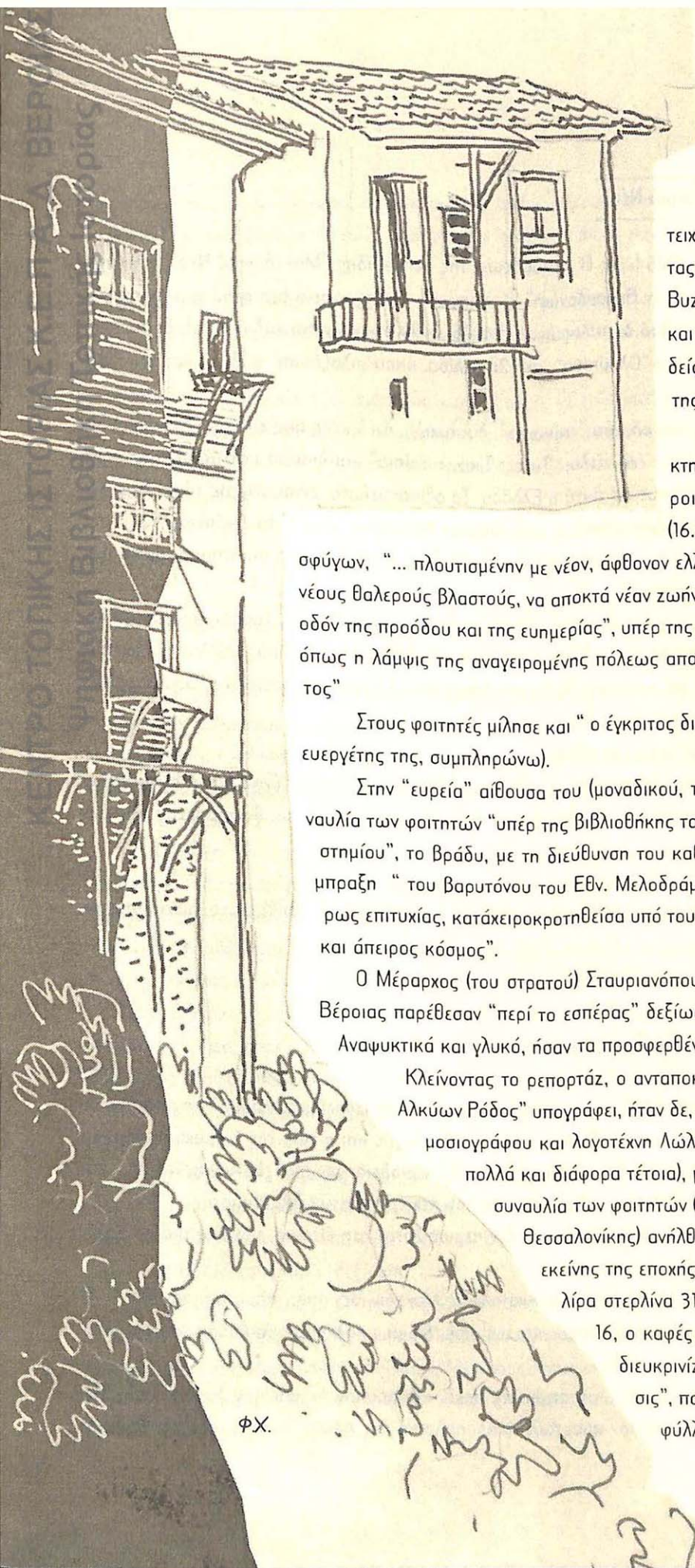
Ως "ζουμί" του ρεπορτάζ, σημειώνω ότι:

Οι φοιτητές επισκέφθηκαν διάφορα αξιοθέατα της Βέροιας και ιστορικά μνημεία, συνοδευόμενοι από τον διευθυντή του Α' Αρρένων σχολείου Εμμ. Νικολαΐδη.

Από το Γυμνάσιο μετέβησαν, όλοι μαζί, στο εστιατόριο "Άλτ" (που ανήκε στον Ιωάννη Καλογήρου, συμπληρώνω), όπου "παρετέθη το επίσημον γεύμα προς τιμήν των, εκ μέρους της πόλεως".

Προσφώνησε "τους ευγενείς ξένους" ο δήμαρχος, ανταπάντησε δε ο Πρόεδρος του "Συλλόγου Μακεδόνων Φοιτητών". Μίλησαν, ακόμα, "ο κ. Καρακίτσος, εκ μέρους του Γυμνασίου" και ο "κ. Κυριακίδης καθηγητής της Ιστορίας εν τω Πολυτεχνίω" (sic).

Ας σημειωθεί, ότι, στη συνέχεια, δημοσιεύεται ολόκληρος, προφανώς, ο λόγος του Κυριακίδη, ο οποίος τόνισε την ιστορικότητα της Βέροιας, ως "παναρχαία μέσα εις την κοιτίδα αυτήν του Μακεδονικού Έθνους" και πως υπήρξε πεδίο των ερίδων των διαδόχων του Μ. Αλεξάνδρου. Μάλιστα, επισημαίνει ότι, στα Βυζαντινά χρόνια "... αποτελεί το οχυρόν προπύργιον της Θεσσαλονίκης, εις τα οχυρά τείχη του οποίου συχνάκις εθραύοντο τα κύματα των επιδρομών.

Το πανάρχαιόν της όνομα, τα λείψανα των τειχών, τα ολίγα δείγματα των αρχαιοτήτων, τας οποίας κρύπτει ζηλοτύπως η γη της, οι Βυζαντινοί ναοί της, αυτοί οι στενοί δρόμοι και η οικοδομική της, είναι μάρτυρες αψευδείς της ιστορικότητός της και των αγώνων της".

Κατόπιν, ο ομιλητής επισήμανε τα χαρακτηριστικά, που παρουσίαζε η πόλη της Βέροιας, μετά την απελευθέρωσή της (16.10.1912) και την εγκατάσταση των Προ-

σφύγων, "... πλουτισμένην με νέον, άφθονον ελληνικόν αίμα, να αναδίδει γηραιός κορμός νέους θαλερούς βλαστούς, να αποκτά νέαν ζωήν, να εισέρχεται, με βήμα σταθερόν, εις την οδόν της προόδου και της ευημερίας", υπέρ της οποίας και έκαμε πρόποση, ευχόμενος "... όπως η λάμψις της αναγειρομένης πόλεως αποβή ταχέως ανταξία του ιστορικού ονόματος"

Στους φοιτητές μίλησε και " ο έγκριτος δικηγόρος της πόλεώς μας κ. Κάπος" (ο και ευεργέτης της, συμπληρώνω).

Στην "ευρεία" αίθουσα του (μοναδικού, τότε) Γυμνασίου της Βέροιας δόθηκε συναυλία των φοιτητών "υπέρ της βιβλιοθήκης του εν Θεσσαλονίκη ιδρυθησομένου Πανεπιστημίου", το βράδυ, με τη διεύθυνση του καθηγητή της μουσικής Ρούγκου και με σύμπραξη " του βαρυτόνου του Εθν. Μελοδράματος κ. Πρεδάρη ..., στεφθείσα υπό πλήρως επιτυχίας, κατάχειροκροτηθείσα υπό του κοινού. Παρέστησαν δε, πλην των αρχών, και άπειρος κόσμος".

Ο Μέραρχος (του στρατού) Σταυριανόπουλος κα οι αξιωματικοί της φρουράς της Βέροιας παρέθεσαν "περί το εσπέρας" δεξίωση, ενώ η στρατιωτική μουσική παιάνιζε.

Αναφυκτικά και γλυκό, ήσαν τα προσφερθέντα στους φοιτητές και λοιπούς.

Κλείνοντας το ρεπορτάζ, ο ανταποκριτής της "Μακεδονίας" στη Βέροια (ως Αλκύν Ρόδος" υπογράφει, ήταν δε, τούτο πιθανότατα, το ψευδώνυμο του δημοσιογράφου και λογοτέχνη Λώλη Αντ. Σμυρλή, ο οποίος χρησιμοποιούσε πολλά και διάφορα τέτοια), μας πληροφορεί, ότι οι εισπράξεις από τη συναυλία των φοιτητών (για τη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης) ανήλθαν στο ποσό των 10.500 δραχμών, αξίας εκείνης της εποχής (οπότε το δολάριο είχε 64,20 δραχμές, η λίρα στερλίνα 312 δραχμές, το σιτάρι 10-11, η ζάχαρη 15-16, ο καφές 12-14 και το βαμβάκι 13,63", σύμφωνα , διευκρινίζω - προσθέτω, με την "Οικονομική κίνησις", που δημοσιεύεται στην 3η σελίδα, του ίδιου φύλλου, αυτής της εφημερίδας)

ΦΧ.

Β' Το ρεπορτάζ της εφημερίδας "Μακεδονικά Νέα"

Στο φύλλο 462, (Τετάρτης) 22 Ιουλίου 1925 (έτος Β', εκδόσεως) της εφημερίδας "Μακεδονικά Νέα", που αναφέρεται ως "η πρώτη δημοκρατική εφημερίς εν Θεσσαλονίκη" (με γραφεία - τυπογραφεία στη στοά του Αγίου Μηνά και Διευθυντή τον Πέτρο Α. Λούβαρη, αριθμό δε τηλεφώνου 15 ή 16, διότι δεν φαίνεται ευδιάκριτα), δημοσιεύεται μονόστηλη ανταπόκριση από τη Βέροια του "Ολυμπίου", στη 2η σελίδα, όπου φιλοξένησε, ο ίδιος, και άλλα δύο κείμενά του.

Αξίζει, νομίζω, να αναφέρω, διότι είναι και σήμερα "επίκαιρο", δυστυχώς, ότι (εκτός από ειδήσεις σχετικές) δημοσιεύεται άρθρο της εφημερίδας τούτης, που έχει τίτλο: "Τα σερβικά γυμνάσια" και διαπραγματεύεται το σχετικό θέμα, απορρίπτοντας την εκδοχή, πως κινδύνευε απ'αυτά η Ελλάδα. Το αξιοσημείωτο είναι ότι, ως τόπος των γυμνασίων του στρατού των Σέρβων, είχε επιλεγεί, ειδικά, η πεδιάδα του Κοσσόβου ("παρά τα Σκόπεια"), ενώ στα προηγούμενα χρόνια γίνονταν στην πεδιάδα του Κραγιούγιεβατς, "εν Παλαιά Σερβιά". Πάσα σύμπτωση, με τα όσα συμβαίνουν τώρα, είναι τελείωςσυμπτωματική!!

Στην τηλεφωνική ανταπόκριση διαβάζω, ότι οι φοιτητές ήλθαν στη Βέροια την 21.7.1925. Τους υποδέχθηκαν και ο Υποδιοικητής Θεοδωρίδης (sic), ο αντιπρόεδρος του Φιλοπροοδευτικού Συλλόγου Ντόλογλου (μάλλον Δόλογλου), ο Γεν. Γραμματέας κ. Κανάκης, ο Έφορος της μουσικής Χατζηνικολάκης και οι Βεροιώτες φοιτητές (Βασίλειος) Σιδέρης, Χατζηλάρης, Καμπίτογλου, Μαλούτας, Κατσαμάκας κ.ά.

Στο Γυμνάσιο έγιναν η επίσημη υποδοχή και οι χαιρετισμοί.

Την 8μ.μ. συγκεντρώθηκαν στο Καφενείο "Ελνά" και την 11ην στο "Ασημάκειον", όπου έγινε λαϊκή συγκέντρωση και στήθηκε χορός, με τραγούδια, τη παρουσία του Μεράρχου Δ. Σταυριανόπουλου, του Φρούραρχου και των λοιπών αρχών.

Κλείνει δε το κείμενο ως εξής:

"Προσφερθείς υπό του κ. Δημάρχου, έρρευσεν άφθονος ο ζύθος και η ωραία τελετή έληξε με το εμβατήριο της 10ης Μεραρχίας.

Η εφημερίδα πουλιόταν 1 δραχμή, όπως και οι άλλες.

Γ' Τι έγραψε ο "Ταχυδρόμος Βορείου Ελλάδος"

Στο φύλλο 1674 (έτος Ε'), της 26 Ιουλίου 1925, της εφημερίδας "Ταχυδρόμος Βορείου Ελλάδος" (της οποίας τα γραφεία ήσαν στην πλατεία του Λευκού Πύργου, Διευθυντής ο Πέτρος Ωρολογάς και η τιμή της 1 δραχμή), δημοσιεύεται αναλυτικό ρεπορτάζ (με αρχικά Κ.Λ.), στην 3η σελίδα, με τίτλο "Η περιοδεία των Μακεδόνων φοιτητών" και την προτασόμενη ένδειξη αποστολής "ΒΕΡΡΟΙΑ". Η γραφή είναι λογοτεχνίζοντος και δημοτικιστή.

Καταρχήν, σημειώνεται ότι η εκδρομή ήταν πολυήμερη και δεν περιοριζόταν στη Βέροια, μονάχα, μιά και γινόταν "περιοδεία" 55 "Νεοελλήνων" - Μακεδόνων φοιτητών.

Προηγήθηκαν επισκέψεις σε πόλεις της Θράκης και της Ανατολικής Μακεδονίας, όπου παρατήρησαν ότι: "Ο θρυλλικός φοίνιξ ξαναγεννήθηκε από την τέφρα πιά ζωηρός και ακμαίος, έτοιμος πάλι να παρουσιάση το μέγα θαύμα του στην πρόοδο του πολιτισμού".

Η υποδοχή ήταν συγκινητική, από τις πολιτικές - στρατιωτικές αρχές και προπαντός από τον λαό, αν και: "Τα παραμεθόρια αυτά μέρη, τα παραμελημένα από την αμαρτωλή μικροπολιτική της πρωτευούσης, αισθάνθηκαν μιά

ιδιαίτερη ικανοποίηση και χαρά, αισθάνθηκαν να πλημμυρίζουν τα στήθη των λογής λογής συναισθήματα, με την επίσκεψη των Μακεδόνων φοιτητών, των οποίων η δράσις και η οργάνωσις δίδει την ελπίδα για ένα καλλίτερο αύριο”.

Με το τραίνο, αναχώρησαν από τη Θεσσαλονίκη και πέρασαν και από την Κουλούρα, πριν αισθανθούν τον δροσερών αέρα του Βερμίου (στα ριζά του οποίου βρίσκεται η Βέροια, όπως γράφει ο Ηρόδοτος κ.ά. αρχαίοι συγγραφείς, συμπληρώνω).

Η υποδοχή τους έγινε στον σιδηροδρομικό σταθμό, με τη στρατιωτική μουσική να παινίζει, ενώ “τα αυτοκίνητα παρατεταγμένα στη σειρά μας καρτερούν για να μας μεταφέρουν στην πόλι”, τους ανέμεναν δε και οι Βεροιώτες φοιτητές. Εδώ ο Υποδιοικητής κατονομάζεται με το σωστό επίθετό του Εμπορίδης (και όχι Θεοδωρίδης, όπως διαβάσαμε προηγουμένως).

Τους πήγαν στο Γυμνάσιο, όπου τους υποδέχτηκαν κυρίες και δεσποινίδες της Βέροιας και όλοι οι αξιωματικοί της Μερarchίας.

Δ’ Η πρωτοεκδοθείσα εβδομαδιαία εφημερίδα “Βέρροια” έγραψε λεπτομερώς...

Τη 2 Αυγούστου 1925 ο Στέφανος Βαφείδης (δάσκαλος πρώτα και ιδιοκτήτης βιβλιοπωλείου - τυπογραφείου ύστερα) και ο Νικόλαος Ζωγράφος (δικηγόρος και πολιτευτής), “... δύο εκ των συνιδιοκτητών του ένεκα αποχρώτων λόγων μη εκδιδόμενου “Κροτάλου”, εξέδωσαν την εβδομαδιαία εφημερίδα “Βέρροια”, ως ιδιοκτήτες - ιδρυτές της, όπως γράφηκε στο ολοσέλιδο και πρωτοσέλιδο κείμενό τους, του 1ου φύλλου της, το οποίο κυκλοφόρησε τη 2 Αυγούστου 1925.

Ήταν η Τρίτη (στη σειρά) εκδιδόμενη εφημερίδα της Βέροιας (πρώτη υπήρξε ο “Αστήρ Βερροίας” και δεύτερη “Ο Κρόταλος”, του σοσιαλιστή πολιτευτή, φαρμακοποιού Αναστασίου Α. Λεονάρδου κλπ.). Το μεγαλύτερο μέρος της 2ης σελίδας, της (τετρασέλιδης) εφημερίδας τους, αφιερώθηκε στο γεγονός τούτο και επιγράφκε: “Οι Μακεδόνες φοιτηταί εις την πόλιν μας”. Καθώς είχε περάσει ήδη ένα δεκάημερο, ο συντάκτης του ρεπορτάζ είχε τον χρόνο να συλλέξει το σχετικό υλικό (το κείμενο των ομιλιών κτλ.) με μεγαλύτερη άνεση.

Έτσι, διαβάζω, μεταξύ των άλλων, τα εξής: Ότι τους συνόδευε ο καθηγητής τους Κυριακίδης, “καταγομένου εκ Κομοτινής”. Άρα, ήταν ο γνωστός μας Στίλπων (σπουδαίος λαογράφος - Βυζαντινολόγος και Πρόεδρος, κατόπιν, της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών), Κυριακίδης...

Συμπληρωματικά, μαθαίνουμε ότι τη χορωδία συνόδευε (εκτός του βαρύτονου Πρεδάρη και) ο βιολιστής Πολύτιμος.

Υποδιοικητής της Βέροιας ήταν, πράγματι, ο Εμπορίδης, ως Βεροιώτες δε φοιτητές αναφέρονται οι Ι. Καμπίτογλου, Καραζόγλου (διάβάσε Καρατζόγλου), Σίσσας, Δημάδης και Εμμ. Μαλούτας. Ο Ι. Καμπίτογλου, προσφώνησε τους συναδέλφους του (όντας φοιτητής “των ανωτέρων εμπορικών επιστημών”), στο Γυμνάσιο της πόλεως, όπου έγινε η υποδοχή τους και η δεξίωση.

Στο ρεπορτάζ γράφεται ότι τους προσφώνησε και ο “Πρόεδρος της Π.Ε.Μ.Ν.”, χωρίς να διευκρινίζεται, ποιός ήταν τούτος και τι σήμαιναν τα αρχικά (Π.Ε.Μ.Ν.). αλλά, από τα άλλα δημοσιεύματα, συμπεραίνω, πως υπονοείται ο εκπρόσωπος της Μακεδονικής Νεολαίας Μενέλαος Χατζηνικολάκης (πολύ δραστήρια και ενδιαφέρουσα προσωπικότητα, για την οποία έγραψε αναλυτικά στην “Ελευθεροτυπία”, πριν χρόνια, ο γνωστός δημοσιογράφος και παλιός συντάκτης της κ. Βίκτωρ Νέτας.

Ο προσφωνήσας είπε, ότι ο λαός περιμένει από τους φοιτητές, της Νεολαίας της Μακεδονίας, να τον διαπαιδαγωγήσει ποικιλότητα: "Σεις καλείσθε, εις εγγύτατον χρόνον, να δημιουργήσετε το(ν) Νεοελληνικόν Πολιτισμόν υμών, δημιουργήσετε χρηστούς πολίτας και αδαμαντίνους χαρακτήρας· σεις θα πατάξτε όλα τα ελαττώματα, τα οποία μας άφησαν και (η) πολυετής δουλεία και η φθοροποιά εσωτερική μας διαίρεσις· σεις θα καταρτήσθε (διάβασε, καταργήσθε) την κουτοποννήριαν, την υστεροβουλίαν· σεις θα του δώσθε την ιδέαν του συνόλου της Πατρίδος, σεις θα περιφρονήσθε την Νεοελληνικήν καπατσοσύνην. Σεις θα διδάξτε εις τους συμπολίτας σας να ενδιαφέρονται δια τα κοινά, να ίστανται άγρυπνοι φρουροί των Νόμων, των παραδόσεων, να έχωσι το θάρρος της γνώμης και νάναι πραγματικώς ελεύθεροι άνθρωποι.

Σεις θα γίνετε οι φορείς των νέων υγιών αρχών του σημερινού παγκοσμίου πολιτισμού, μελετώντες και παρακολουθώντας διάφορα συστήματα, εκ των οποίων θα εισαγάγτε παρ' ημίν εκείνα τα οποία συμβιβάζονται με την εθνικήν μας ενότητα, την θρησκείαν, τα ήθη και έθιμα..

Όταν δε το προσεχές φθινόπωρον συγκεντρωθήτε και πάλιν εις την πρωτεύουσαν, τότε (διάβασε, τότε) Κύριοι αναλάβετε δραστηρίως την τόνωσιν του Εθνικού αισθήματος, δια διαλέξεων, περιγραφών και παντοίων μέσων, δό-

ατε να εννοήσουν εις εκείνους τους κατοικούντας την Αττικήν την έννοιαν του Νεωτέρου Κράτους. Δόσατέ τους να εννοήσουν ότι δεν υπάρχουν ούτε Παλαιολλαδίται (διάβασε, Παλαιοελλαδίτες), ούτε Θεσσαλοί, ούτε Κρήτες, ούτε Μακεδόνες, ούτε Πρόσφυγες αλλά "Έλληνες και μόνον Έλληνες, κατοικούντες την Ελλάδα.

Δόσατέ τους να εννοήσουν ότι δέον πάντες να πειθαρχήσουν εις την ιδέαν του Κράτους, της Πατρίδος και της Ελλάδος και ότι δέον τάχιστα να οργανωθώμεν συστηματικώς και σιωπηρώς εις στρατιάν λοχοφόρων στηθών, διότι, πολύ γρήγορα, εδώ επάνω, στα στενά του Αξιού, του Βλαδόβου και εις τας βορείους αντιρήδας του Βερμίου, θα παιχθή το τελευταίον δράμα της φυλής. Πολύ σύντομα, θα παραστή η ανάγκη τα (διάβασε, να) αντιμετωπίσωμεν για τελευταίαν φοράν τον κίνδυνον του βορρά και ότι, προς λυσιτελή αντιμετώπισιν αυτού, δεν αρκούν αι συμμαχίαι, τα ντουφέκια και τα κανόνια, αλλά δέον, προ παντός, να τονωθούν αι ψυχαί μας, πρέπει πάντες τα (διάβασε, να) αποκτήσωμεν συνείδησιν (του) συνόλου και να εργασθώμεν πάντες, πειθαρχούντες εις την θέλησιν των πολλών, δια την ευημερίαν της κινδυνευούσης Πατρίδος, διότι, αλλως, η σκληροτέρα δουλεία μας περιμένει.

Βεβαιωθήτε, Κύριοι, ότι εις τας προσπάθειάς, υμών, ταύτας, θα μας έχητε πιστούς και αφωσιωμένους παραστάτας και σας παρακαλώ τα (διάβασε, να) αναφωνήσητε.

Ζήτωσαν οι Μακεδόνες φοιτηταί".

Αντέγραφα (σχεδόν ολόκληρη) την προσφώνηση τούτη, διότι νομίζω, ότι απηχεί άριστα την επικρατούσα τότε κατάσταση και νοοτροπία, άλλωστε, δε, έχει και σήμερα την αξία της και όχι, μονάχα, από ιστορική άποψη, αφού τα πολλά όμοια πραγματικά - δεδομένα και οι σχετικές καταστάσεις εκείνης της εποχής (δηλαδή του 1925) απασχολούν και σήμερα τη χώρα...

Αντιφώνησε ο πρόεδρος του Συλλόγου των φοιτητών "κ. Διονυσίου εκ Σερρών καταγόμενος ειπών ότι η διαδρομή αυτή, των Μακεδόνων φοιτητών στην Μακεδονίαν, αποβλέπει εις το να ενώση (διάβασε, μάλλον, να τονώση) το Εθνικό αίσθημα και να φέρη εις επικοινωνίαν αυτούς με τους κατοίκους αυτής".

Στη συνέχεια, περιγράφεται η εκδήλωση των φοιτητών, τη 10η ώρα, το βράδυ, "...εις την Πλατείαν (του) καφενίου (sic) "Ασημάκειον", δηλαδή ο χορός, ενώ παιάνιζε η στρατιωτική μπάντα, "μέχρι του μεσονυκτίου", "...πρώτος δε έσυρεν αυτόν ο συμπαθείς (sic) Ταγματάρχης του πυροβολικού κ. Καριστιανός (διάβασε, μάλλον, Καρυστιανός), ο κ. Δήμαρχος κ.λ.π., με την παρουσία και του Μεράρχου Σταυριανόπουλου.

Την επόμενη ημέρα (Τρίτη) δόθηκε - όπως γράφηκε ήδη, με βάση το ρεπορτάζ, των εφημερίδων της Θεσσαλονίκης - το επίσημο γεύμα στο εστιατόριον "Άλτ", όπου παρακάθησαν οι κ.κ. Μέραρχος μετά του επιτελάρχου, του κ. Σαλβάνου, η Πρόεδρος της Φιλοπτώχου ερίτιμος κ. Παπαδήμου, ο κ. Υποδιοικητής, ο κ. Δήμαρχος (Ιωάννης Μάρκου) μετά του Δημοτικού Συμβουλίου, ο Φρούραρχος, ο Εισαγγελεύων κ. Νικολάου, Προσωτοδίκης, ο πρόεδρος Πληρεξούσιος κ. Α. Γρηγοριάδης, οι διευθυνταί των Τραπεζών Εθνικής και Αθηναϊκής κ.κ. Ι. Στεφανίτης και Α. Μπέζας, ο (Οικονομικός) Έφορος, ο (Δημόσιος) Ταμίας, ο Πρόεδρος του Ιατρικού συλλόγου έγκριτος ιατρός κ. Εμμ. Βελτισίδης, ο κ. Γυμνασιάρχης και οι Πρόεδροι των σωματείων της πόλεώς μας, πλὴν του Προέδρου της Π.Ε.Μ.Ν., κληθέντος, όλως παραδόξως, ως απλού πολίτου (δηλαδή του προαναφερθέντος προσφωνήσαντος τους Μακεδόνες φοιτητές Μενέλαος Χατζηνικολάκης, καθώς οι τοπικοί ανταγωνισμοί - όπως φαίνεται - βρίσκονταν και τότε στο zenίθ τους...).

Στην προσφώνηση - πρόποση του Δημάρχου απάντησε "εκ των φοιτητών" ο συμπαθέστατος κ. Σίσσας (με) εμπνευσμένην προσλαλιάν. Ο Ελληνόβλαχος της Βέροιας Σίσσας διατέλεσε ύστερα δικηγόρος της. Μίλησε με ενθουσιασμό και νεανική υπερβολή, αφού είπε και: "... η περιοδεία μας αυτή αποτελεί ένα κοσμοϊστορικό γεγονός για τη Μακεδονία μας".

Τόνισε, ότι από τη Μακεδονία ξεκίνησε ο Μ. Αλέξανδρος, όπως και ο Αριστοτέλης και κατέληξε στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και τους πολέμους τους εναντίον βαρβαρικών φυλών, καθόσον "η χώρα, λέγω, αυτή, δεν ημπορούσε παρά να θυμηθή την ιστορίαν της, διότι, κύριοι, η ιστορία αντιγράφεται" (χωρίς να μνημονεύσει πιά πέρα, τι έγραφε, σχετικά, ο Καρλ Μάρξ...).

Αξίζει, νομίζω, να διαβάσουμε μία, άλλη, παράγραφο της "προσολιάς" του Σίσσα, γιατί δίδει κάποιες προσωπικές κλπ. εμπειρίες:

"Ημείς, οι Μακεδόνες φοιτηταί, που γεννηθήκαμε σε χρόνια μαύρης σκλαβιάς, που νιώσαμε την πρώτη μας αναπνοή μολυσμένη από τον βάρβαρον κατακτητή, ημείς που ζήσαμε τα πρώτα μας χρόνια μέσα στη λαχτάρα των μεγάλων Μακεδονικών αγώνων, τους τόσους τραχείς αγώνας των πατέρων μας. Ημείς, λέγω, οι Μακεδόνες φοιτηταί, που συνηθήσαμε (sic) μικροί ακόμη, στους εμπρησμούς των σπιτιών μας και την καταστροφή των χωριών μας, που μας επέφερον οι πολλοί μας εκθροί, ερχόμεθα απο την Μητρόπολιν του πολιτισμού, όπου πήγαμε, ίνα, στη ζωτικότητα μας νας (διάβασε, να) προσθέσωμεν και την μόρφωσιν, ερχόμεθα για να γνωρίσωμεν τον τόπον μας και ζωγονήσωμεν αυτών" (διάβασε, αυτόν).

Κατόπιν, καίρετσαν - μίλησαν, ο Πρόεδρος "του ιατρικού κόσμου" Εμμ. Βελτισίδης ("επιστημονικώτατα"), ο Πρόεδρος του "δικηγορικού κόσμου" Αναστάσιος Κάππος ("πολύ ωραία"), ο πληρεξούσιος (Βουλευτής) Αβραάμ Γρηγοριάδης ("διατρανώσας την ζωτικότητα της ψυχής μας"), ο γυμνασιάρχης Καρακίτσος "και τελευταίος, ο κ. Μεν. Χατζηνικολάκης, ειπών τα εξής: "Την στιγμήν ταύτην, καθ' ην τελειώνει η ωραία μας αυτή γιορτή, θεωρώ επιβεβλημένον, όπως δια τριλέπτου νεκρικής αιγής, αποδώσωμεν φόρον ευγνωμοσύνης εις τους εν Μικρά Ασία διεσπαρμένους ενδόξους και ατάφους πολεμιστάς μας, οίτινες μας ζητούν ταχείαν και πλήρη εκδίκησιν".

Αξίζει, πιστεύω, να αντιγράψω μίαν, ακόμη, παράγραφο, γιατί περιγράφει ένα απλό συμβάν, που ήταν σπουδαίο, όμως, γι' εκείνα τα χρόνια: "Μετά το τέλος του γεύματος, κατά την έξοδον εκ του εστιατορίου "Άλτ", φωτογράφος της πόλεώς μας απέδωκεν εις την αθανασίαν τους συνδαιτημόνας". (Θα πρόκειται Δε, ασφαλώς, για την προαναφερθείσα φωτογραφία, που δημοσίευσε, τετράστηλη και πρωτοσέλιδη, η "Μακεδονία", την 26.7.1925)

Το ρεπορτάζ, κλείνει με συντομότητα αναφορά στη δεξίωση στη στρατιωτική Λέσχη και στη χορωδιακή συναυλία της φοιτητικής χορωδίας, του βαρύτονου Πρεδάρη και του βιολιστή Πολύτιμου, "... η οποία, συναυλία, επέτυχε θαυμάσια, αφήσασα εις την Βέροϊαν εποχήν", όπως γράφεται στο ανώνυμο δημοσίευμα της εφημερίδας (του οποίου διόρθωσα, σιωπηρώς, τα τυπογραφικά λάθη).

Ε' Η σχετική, σύντομη είδηση της εφημερίδας "Αστήρ Βερροίας"

Στο φύλλο 13, της 2 Αυγούστου 1925 της (πρώτης) εφημερίδας της Βέροιας "Αστήρ Βερροίας" του Ιωάννη Γ. Γούναρη (ιδιοκτήτη - διευθυντή και βιβλιοπωλείου και τυπογραφείου, που διατηρήθηκε πολλές δεκαετίες, με τον αδελφό του Αναστάσιο, ο οποίος και το συνέχισε μετά τον θάνατο του Ιωάννη, μέχρι και την αρχή της δεκαετίας του 1990, με συνεταίρους, οπότε και πέθανε), δημοσιεύεται σχετική είδηση, στην 3η σελίδα (κάτω από τα "Τοπικά Νέα Δεκαπενθημέρου"), με τον τίτλο: "Η άφιξις των φοιτητών":

Γράφεται, ειδικότερα, ότι τη Δευτέρα, 20 Ιουλίου και ώρα 3μ.μ., έφθασαν στον σιδηροδρομικό σταθμό της Βέροιας "υπέρ πεντήκοντα" φοιτητές. Δεν υπάρχουν άλλες, άγνωστες (μετά τα προδημοσιευθέντα ρεπορτάζ) πληροφορίες, εκτός του ότι το κύριο όνομα του προέδρου τους ήταν Γεώργιος, ή ότι συμμετείχε στην υποδοχή (πλην του

αποδιευθυντή, του δημάρχου με δύο δημοτικούς συμβούλους) και ο πρόεδρος του, δραστήριου και τότε, "Φ.Σ. Μέγας Αλέξανδρος" και "αρκετό πλήθος". Ακόμα, στο επίσημο γεύμα, που παρέθεσε ο δήμος της Βέροιας, στο "ζυθοεστατόριον "Άλτ'", παρακάθισαν "υπέρ τα 100 άτομα".

Στις προπώσεις του Δημάρχου, των προέδρων του ιατρικού και του Δικηγορικού Συλλόγων, του πληρεξουσίου και του "γυμνασιαρχεύοντος", ανταπάντησαν οι Διονυσίου και Κυριακίδης.

Τέλος, μετά τη διήμερη παραμονή τους στη Βέροια, οι Μακεδόνες φοιτητές αναχώρησαν για τη Νάουσα, "προπευθέντες" από επισήμους και μη.

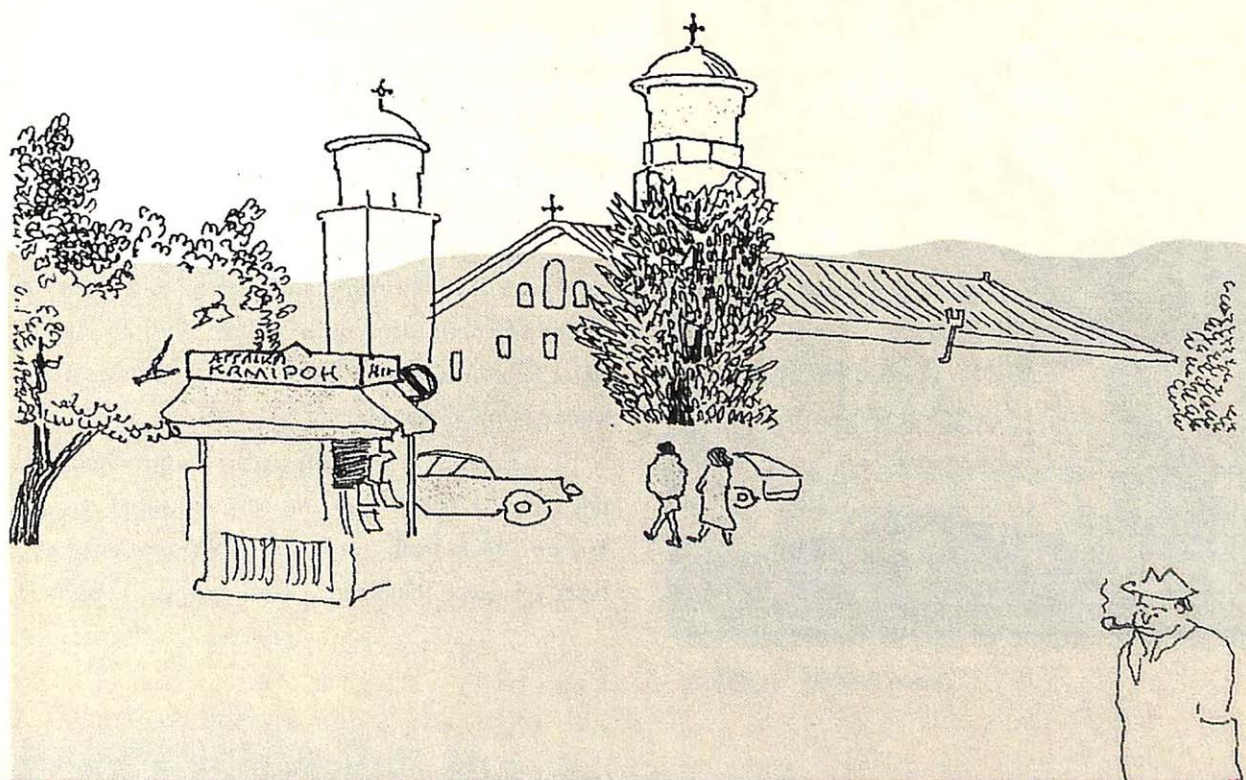
Αυτά πληροφορούμαστε (νομίζω δε ότι είναι ενδιαφέροντα, από πολλές απόψεις) για το γεγονός τούτο, το οποίο υπήρξε σημαντικό για εκείνη την εποχή, όχι, βέβαια, και "κοσμοϊστορικό" για ολόκληρη τη Μακεδονία, όπως ειπώθηκε, με νεανική υπερβολή, από τον ελληνόβλαχο συντοπίτη φοιτητή της περιοχής Σίσσα.

Νομίζω, μάλιστα, ότι αξίζει να συγκεντρωθούν όλα τα σχετικά δημοσιεύματα, για το πολυήμερο ταξίδι των Μακεδόνων φοιτητών, ώστε να δημοσιευθεί σε μορφή βιβλίου...

Χιονίδης Γιώργος

Γεννήθηκε στο χωριό Ράχη Ημαθίας. Σπούδασε πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και νομικές επιστήμες.

Άσκησε δικηγορία από το 1961 μέχρι το 1991. Μέχρι σήμερα δημοσίευσε πολλά βιβλία του και εξακολουθεί να δημοσιογραφεί από το 1952 σε εφημερίδες Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Βέροιας κ.α.

Θέατρο

ΔΗΠΕΘΕ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ '98-'99

Με εξαιρετικό ενδιαφέρον αναμένεται για το θεατρικό χειμώνα η συμπαραγωγή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος με το ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας

Είναι η πρώτη συνεργασία του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος με δημοτικό περιφερειακό θέατρο. Θα πραγματοποιηθεί τον πρώτο μήνα του καινούργιου χρόνου, για το ανέβασμα του έργου "Ο Βάλτος είναι πάντα εκεί" του Γιάννη Ταϊπλιάδη. Πρόκειται για το νέο έργο του Βεροιώτη θεατρικού συγγραφέα που στο παρελθόν έχει αποσπάσει άριστες κριτικές και σημαντικά βραβεία.

"Είμαι ευτυχής, που φέτος γίνεται μία συνεργασία του ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας με το Κρατικό Θέατρο, που είναι ο μεγάλος οργανισμός, ο οποίος κυριαρχεί με τις δραστηριότητές του στη Μακεδονία και τη Θράκη. Ευχαριστώ πάρα πολύ τον κ. Χρονόπουλο, που υιοθέτησε την πρότασή μας και πιστεύω ότι τα θετικά αποτελέσματα θα ανοίξουν το δρόμο για συνεργασία ανάμεσα στα ΔΗΠΕΘΕ και το ΚΘΒΕ", δήλωσε στη "Μακεδονία" ο καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας, Γιάννης Καραχισαρίδης.

Τόνισε ακόμη πως αυτού του είδους οι συμπαραγωγές "ρίχνουν τις γέφυρες" ανάμεσα στους θεατρικούς οργανισμούς, εξοικονομούν πόρους, μειώνουν τον ανταγωνισμό και αναπτύσσουν το συνεργατικό πνεύμα.

"Η συμπαραγωγή για μένα", συνέχισε ο κ. Καραχισαρίδης, "πρέπει να αναδεικνύει την πραγματική σημασία της λέξης. Δηλαδή τα μέλη, που συνεργάζονται, αναμειγνύονται αποφασιστικά σ' αυτήν τη διαδικασία. Πίστεψα από την αρχή στη συνεργασία των ΔΗΠΕΘΕ μεταξύ τους και αυτή την άποψή μου προώθησα και προωθώ".

Πολύ σημαντική, όμως, κρίνει την απόφαση για συμπαραγωγή και ο συγγραφέας Γιάννης Ταϊπλιάδης, του οποίου το έργο "Κι όμως κάπως έτσι" απέσπασε το Κρατικό Βραβείο Θεάτρου (ΥΠΠΟ) το 1990 και ακόμη οκτώ βραβεία φεστιβάλ θεάτρου, ενώ ήδη έχει μεταφραστεί στα γερμανικά.

Το συγκεκριμένο έργο είχε ανέβει πρώτη φορά επίσης από το ΚΘΒΕ. "Είμαι απέραντα ικανοποιημένος", λέει στη "Μακεδονία", λιγομίλητος αλλά πολυγραφώτατος ο Γιάννης Ταϊπλιάδης, "γιατί το έργο "Ο Βάλτος

Α. Στεφανόπουλος

είναι πάντα εκεί" είναι το δεύτερο δικό μου που ανεβάζει το Κρατικό. Ως προς τη συμπαραγωγή αυτή καθαυτή, βρίσκω ότι ανοίγει νέους δρόμους συνεργασίας και για τα δύο θέατρα".

Την παράσταση θα σκηνοθετήσει ο Γιάννης Καραχισαρίδης, οι ηθοποιοί θα προέρχονται από το Κρατικό Θέατρο, ενώ την επιμέλεια της παραγωγής ανέλαβε το ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας.

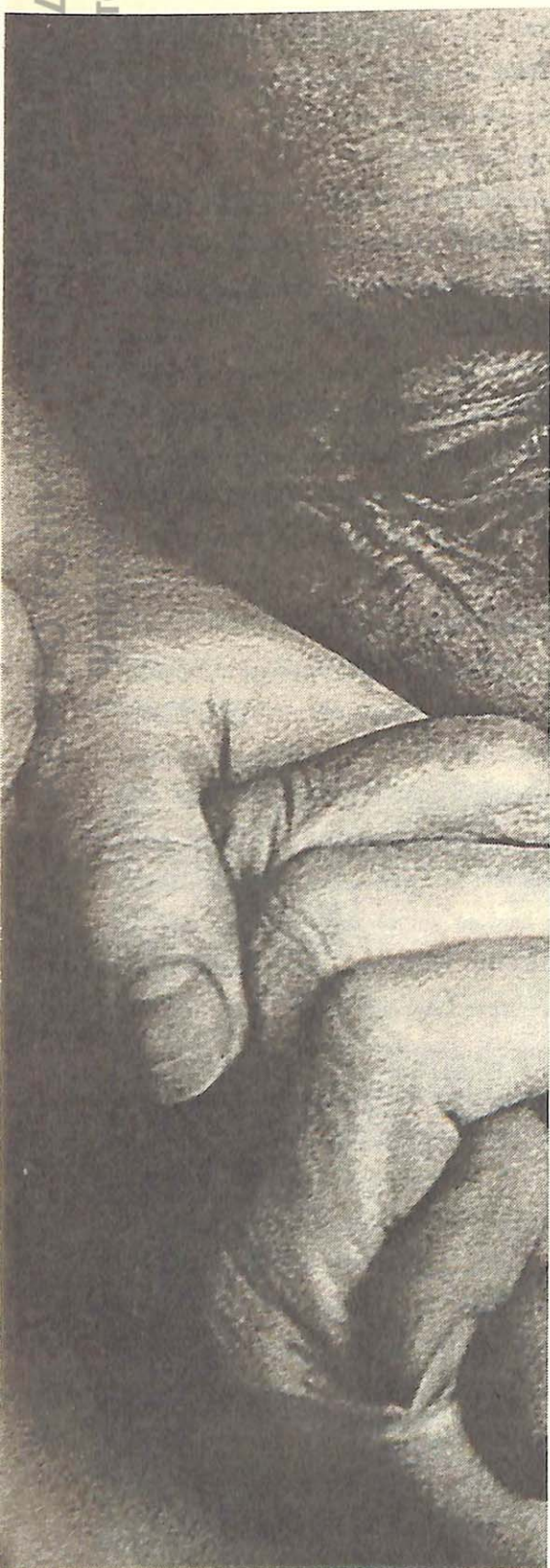
Η πρεμιέρα θα γίνει στη Βέροια και θα ακολουθήσει περιοδεία σε πολλές ελληνικές πόλεις η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 4 Απριλίου. Το έργο θα παρουσιαστεί στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη.

Ξεκίνημα με Τσέκωφ

Εν τω μεταξύ, με Τσέκωφ θα ξεκινήσει τις πρώτες παραστάσεις του φετινού χειμώνα το ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας. Στις 9 Δεκεμβρίου θα δοθεί η πρώτη παράσταση με τα δύο γνωστά μονόπρακτα "Αίτηση σε γάμο" και "Αρκούδα", τα οποία μετέφρασε ο Λυκούργος Καλλέργης, η σκηνοθεσία είναι του Γιώργου Μικαλακόπουλου, τα σκηνικά και τα κοστούμια του Αντώνη Στεφανόπουλου και τους ρόλους θα ερμηνεύσουν οι ηθοποιοί, Δημήτρης Γιαννακόπουλος, Γιώργος Γκίκας και Βιβή Νικολοπούλου.

Οι μικροί φίλοι του ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν το κλασικό έργο "Η πεντάμορφη και το τέρας", διασκευασμένο από την Ξένια Καλογεροπούλου και τον Θωμά Μοσχόπουλο. Η πρεμιέρα του έργου, που θα ανεβάσει η παιδική σκηνή του θεάτρου θα δοθεί στη Βέροια.

Οι υπεύθυνοι του ΔΗΠΕΘΕ αποφάσισαν να παρουσιαστεί πρώτα ένα "παγκόσμιο παραμύθι", όπως μας είπε ο κ. Καραχισαρίδης, ενώ το θεατρικό έργο για παιδιά του Γιάννη Καραχισαρίδη "Ο ταχυδρόμος των ονείρων", που κρίθηκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον και αξιόλογο, αποφασίστηκε να είναι το επόμενο έργο, που θα ανεβάσει η παιδική σκηνή.

Κάποιος να τους χτυπήσει την πόρτα Υπάρχουν πόρτες που μένουν κλειστές

*Υπάρχουν άνθρωποι της Τρίτης Ηλικίας
που περιμένουν πίσω από αυτές και
που χρειάζονται βοήθεια*

Ο Δήμος Βέροιας εφαρμόζει το σύγχρονης κοινωνικής αντίληψης πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι για Ηλικιωμένους", με τη συνεργασία και υποστήριξη των Υπουργείων Υγείας Πρόνοιας, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, της Κεντρικής Ενωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος και της Διεύθυνσης Τοπικής Πολιτιστικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης Βέροιας.

Στο Δήμο μας το πρόγραμμα δεν είναι καινούργιο. Από το 1989 και με μικρές διακοπές μέχρι το 1996 εφαρμόστηκε στα ΚΑΠΗ, με την στήριξη του Δήμου, της Νομαρχίας Ημαθίας και του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Από φέτος όμως και συγκεκριμένα από την 1η Ιουλίου επιλεγμένος ανάμεσα σε 102 Δήμους από όλη την Ελλάδα, ο Δήμος Βέροιας το εφαρμόζει, σε βάση οργανωμένη και στελεχωμένο από το απαραίτητο προσωπικό. Συγκεκριμένα και μόνο για τις ανάγκες του προγράμματος απασχολούνται 1 κοινωνική λειτουργός, 1 νοσηλεύτρια και 1 οικογενειακή βοηθός.

Το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι" απευθύνεται: α) σε μοναχικά ηλικιωμένα άτομα, β) σε ηλικιωμένους με δυσκολίες αυτοεξυπηρέτησης, γ) ηλικιωμένα άτομα χωρίς επαρκείς οικονομικούς πόρους.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων συνανθρώπων μας, στο φυσικό οικογενειακό τους περιβάλλον, η αποφυγή του ιδρυματικού εγκλεισμού και της περιθωριοποίησής τους, η στήριξη και ανακούφιση των ηλικιωμένων που έχουν ανάγκη βοήθειας.

Το πρόγραμμα παρέχει: συναισθηματική και ψυχολογική στήριξη στους ηλικιωμένους και τους συγγενείς τους, κατ' οίκον νοσηλευτική πρωτοβάθμια φροντίδα, οικογενειακή φροντίδα, διευκόλυνση των ηλικιωμένων στις συναλλαγές τους με φορείς και υπηρεσίες, εξυπηρετήσεις σε απλές καθημερινές ανάγκες, καθημερινή μεταφορά συσσιτίου σε ηλικιωμένους που έχουν ανάγκη.

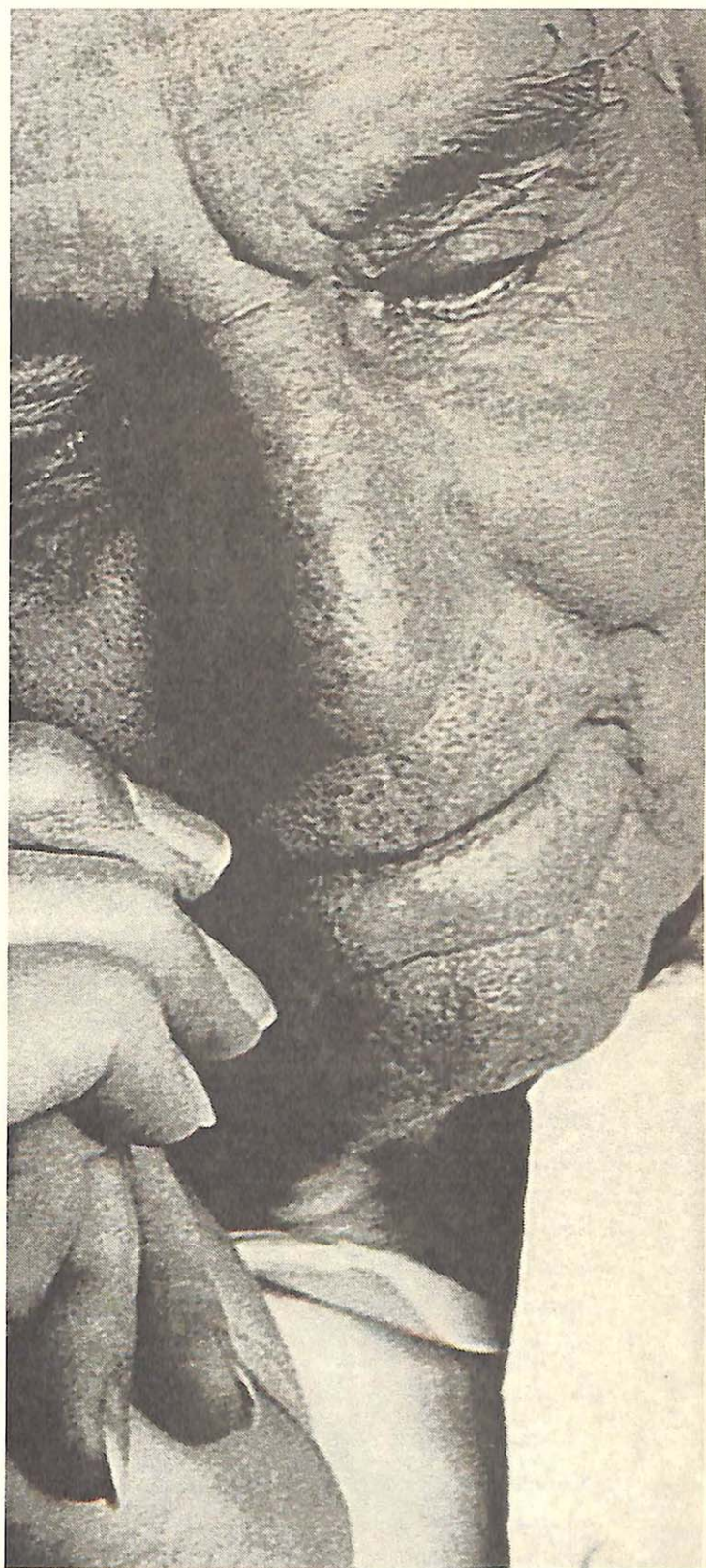
Κάποιος να τους χτυπήσει την πόρτα, είναι το σύνθημα του προγράμματος, κάποιος να ενδιαφερθεί για τους ηλικιωμένους συνανθρώπους μας που πάσχουν από μοναξιά, που χρειάζονται βοήθεια και πολλοί από τους ηλικιωμένους συμπολίτες μας σήμερα και για τουλάχιστον 5 χρόνια θα δέχονται την βοήθεια και τις υπηρεσίες του προγράμματος.

Μέχρι πριν από λίγο καιρό ήμουν μόνη μέσα στα τέσσερα ντουβάρια, μας λέει η κ. Κ.Μ. και με την δυσκολία μετακίνησής μου (λόγω αναπηρίας στα πόδια) δεν μπορούσα να εξασφαλίσω ούτε το καθημερινό μου φαγητό, τα φάρμακα. Σήμερα όμως έχω "τα κορίτσια μου", που θα τρέξουν όποτε χρειαστώ κάτι, θα μου κάνουν συντροφιά θα με βοηθήσουν στις δουλειές του σπιτιού μου θα μου φέρουν τα ψώνια, τα φάρμακα".

Τα λόγια αυτά τα ακούμε καθημερινά από τους ανθρώπους που το πρόγραμμα εξυπηρετεί. Είναι απλές κουβέντες ανακούφισης από ηλικιωμένους που μέχρι χθες αντιμετώπιζαν σοβαρές δυσκολίες στην αυτοεξυπηρέτησή τους, στην κάλυψη των καθημερινών απλών αναγκών τους.

Για την κάλυψη όμως αυτών των αναγκών δεν αρκεί μόνο η εργασία των τριών στελεχών του προγράμματος. Η βοήθεια του κάθε συμπολίτη μας είναι αναγκαία. Όλοι μπορούμε να αφιερώσουμε λίγο από το χρόνο μας για να κάνουμε λίγη συντροφιά στον ηλικιωμένο συνάνθρωπό μας που είναι μόνος, να τον βοηθήσουμε στις καθημερινές του ανάγκες, να του διαβάσουμε ένα βιβλίο, να πάμε μαζί του έναν περίπατο.

Ήδη αρκετοί συμπολίτες μας προσφέρουν εθελοντικά τη βοήθειά τους και είναι πολύτιμη η βοήθεια αυτή. Παρακαλούμε όμως και όποιον άλλο ενδιαφέρεται να βοηθήσει να απευθυνθεί στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των ΚΑΠΗ του Δήμου Βέροιας (Α' ΚΑΠΗ Αριστοτέλους 3 τηλ. 28664, Β' ΚΑΠΗ Μαυρομικάλη 14 τηλ. 66850).

Ποίηση

Θύμψες

Ευπνώντας αντικρύζω ένα θέαμα μαγικό.

Είναι ψευδαίσθηση ή μια δανεική αλήθεια;

Για να διώξω τη ρωγή από την εικόνα μου

σφυρίζω, θαρρείς από ντροπή,

το μυστικό που μαράζωσε.

Φλογερό και γοργό πέρασμα, σαν μια λιτανεία

που φάχνει άσκοπα να στεφανώσει με δάφνες

μια παρελαση.

Ανθισμένη κάτω από τα πέπλα,

δανείζω τη νοσηρή φαντασία μου

σ' ένα κόκκινο όνειρο που φαντάζει

σαν φλόγα σε ρόδο λευκό.

Είναι η θλίψη που με κάνει να παραληρώ.

Ήταν η θύμψη που μ' έκανε να πονέσω.

Δοκιμασία ψυχής

Μαύρο είδωλο τα μαύρα μάτια σου

σκοτεινό παραμύθι τα μεταξένια σου μαλλιά.

Χρυσάφενιο βλέμμα, μουσικής ευλογία

κόκκινη μεταξωτή κορδέλα στην πικρή μου σιωπή.

Φωτίζω τη γύμνια μου με το μύθο σου,

ιερός προσκυνητής στον αφρό της ψυχής σου

στολίδια φωτιάς τα θερμά σου δάκρυα,

σπασμένο κλειδί στην τελευταία μου πτήση.

Πάρε τα κύματα μα άσε μου τις ακτές,

πάρε τα τραγούδια μα άσε μου τις μουσικές,

στερνή φιλη η θλίψη, άδαιο μα ακούραστο χάδι

στη διψασμένη μου ψυχή.

Χιονίδου Ελπίδα: Γεννήθηκε στη Βέροια. Σπούδασε Νομική στην Κομοτηνή.

Εργάζεται ως δικηγόρος στη Βέροια

Βούλα Κοτσάλου - Πάπρη

ΠΑΤΕΡΑΚΗ ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΚΟΧΥΛΙΟΥ

Η Αγγελική και η Μαργαρίτα, οι δίδυμες - δύο σταγονίτσες ίδιες αλλά τόσο... διαφορετικές, ακούν πρώτη φορά από τα χείλη της Πάγκαλης για το μυστικό του κοχυλιού. Ένα καινούργιο παιχνίδι, μια καινούργια ανακάλυψη. Από την πρώτη στιγμή που μαθαίνουν για το κοχύλι, η ζωή τους αποκτά νόημα. Γίνεται σκοπός τους ν'

ανακαλύψουν τι μπορεί να κρύβει το μυστικό του. Μαζί με δύο φίλους και αντιμετωπίζοντας τη μια περιπέτεια μετά την άλλη, θα συμπαρασύρουν και τους μικρούς αναγνώστες στο κυνήγι του. Μαζί τους θα προσπαθήσουν να λύσουν με μανία το αίνιγμα. Θα τα καταφέρουν τελικά και ποιο θα είναι το κέρδος τους και το κέρδος των μικρών αναγνωστών;

Βιβλιοπαρουσιάσεις

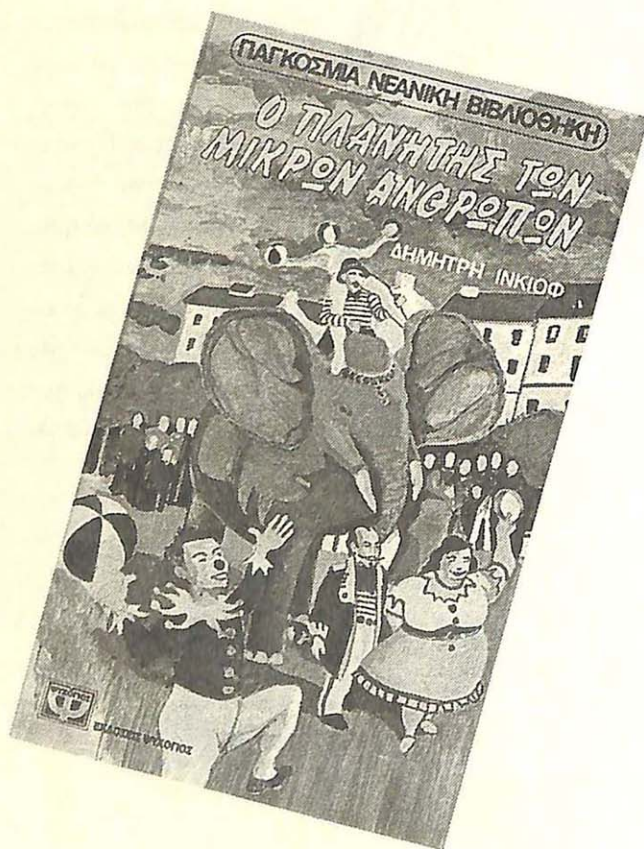
DAHL ROALD
ΟΙ ΜΑΓΙΣΣΕΣ

Στα παραμύθια οι μάγισσες φοράνε πάντα μαύρα καπέλα και μαύρες μπερτές και βαθαλίζουν σκούπες. Μα τούτο εδώ δεν είναι παραμύθι. Έχει να κάνει με αληθινές μάγισσες. Το πιο σημαντικό πράγμα που πρέπει να ξέρετε για τις αληθινές μάγισσες είναι τούτο... και ακούστε το πολύ προσεκτικά. Ποτέ μην ξεκάσετε αυτό που θα σας πω τώρα. Οι αληθινές μάγισσες ντύνονται με κανονικά ρούχα και μοιάζουν πάρα πολύ με συνηθισμένες γυναίκες. Ζουν σε συνηθισμένα σπίτια όπως το δικό μου και τα δικά σας και δουλεύουν σε συνηθισμένες δουλειές...

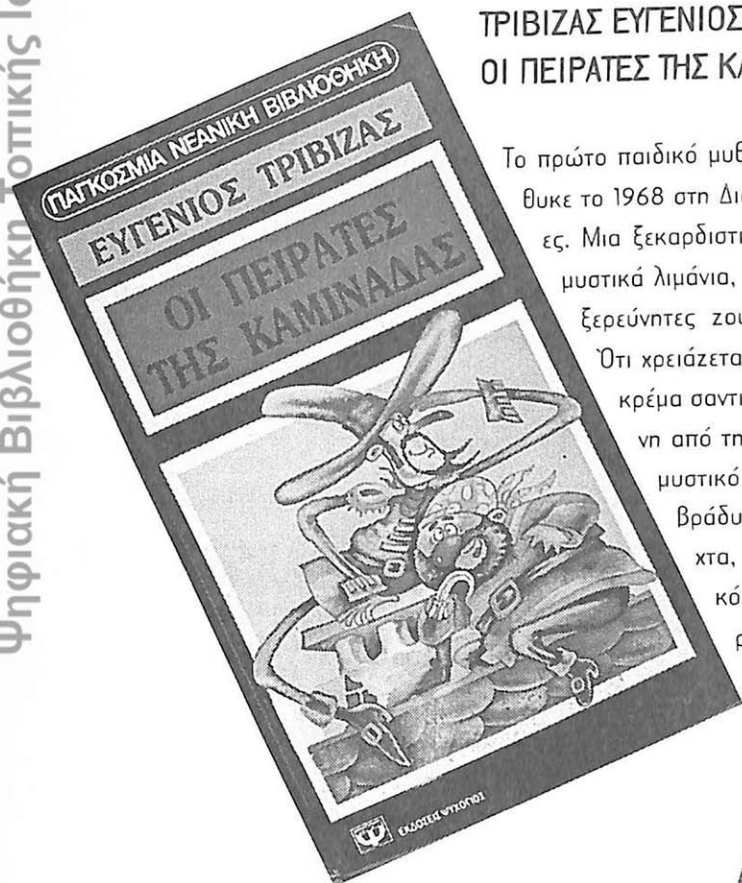
Αστείο, υπέροχο, απολαυστικό αδιάστικτο, περιπετειώδες με έντονους ρυθμούς, ένα βιβλίο που τα παιδιά θα το αγαπήσουν.

INKIOW DIMITER
Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ο διευθυντής του τσίρκου Αριστοτέλης Μπρουνέλι μέσα σε μια νύχτα γίνεται νάνος και τα μέλη του θιάσου του ... λιώνουν σαν παγάκια και σουρώνουν σαν τα ρούχα της μπουγάδας. Ένας δαιμόνιος υπαστυνόμος ψάχνει για πεινασμένους ελέφαντες και βρίσκει γάτες που στέκονται σούζα. Και εκτός απ' όλα όσα συμβαίνουν στην πόλη, ο μελλοντολόγος καθηγητής Γκόλντμαν προτείνει μια νέα θεραπεία, την Φόρμουλα 101. Είναι στυγερός δολοφόνος ή σωτήρας της ανθρωπότητας; Αλήθεια προλαβαίνουμε να σώσουμε τον πλανήτη μας; Το πρόγραμμα εξοικονόμησης ενέργειας παρουσιάζει τους πρώτους ανθρώπους του μέλλοντος σε «οικονομική συσκευασία».

ΤΡΙΒΙΖΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΟΙ ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΜΙΝΑΔΑΣ

Το πρώτο παιδικό μυθιστόρημα του συγγραφέα. Πρωτοδημοσιεύθηκε το 1968 στη Διάπλαση των Παίδων σε εικοσιοκτώ συνέχειες. Μια ξεκαρδιστική περιπέτεια με στοιχειωμένους πύργους, μυστικά λιμάνια, κακόφημα πανδοχεία, μυθικά παλάτια, ανεξερεύνητες ζούγκλες και φουρτουνιασμένους ωκεανούς. Ότι χρειάζεται για να ζήσεις μια περιπέτεια γευστική σαν κρέμα σαντιγί, μαγευτική σαν πυροτέχνημα, πιο παράξενη από τη γύρη των ονείρων, πιο φανταστική από το μυστικό της ασπμένιας φεγγαροπεταλούδας. Ένα βράδυ Πρωτοχρονιάς λίγο πριν σημάνουν μεσάνυχτα, ένας πελαργός, ένας χιονάνθρωπος, ένας κόκκινος ιππόκαμπος, δύο παιδιά και δύο πειρατές συναντιώνται γύρω από μια καμινάδα. Ποιοί είναι; Από που έρχονται; και το κυριότερο τι γυρεύουν γύρω από την καμινάδα;

WELS RENATE ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ

Η μεγαλύτερη υπηρεσία που μπορεί να προσφέρει κανείς στον άνθρωπο είναι να του δείξει πως να κοιτάζει την αλήθεια κατάματα. Και όταν τα καταφέρει, η αλήθεια όσο πικρή ή στενάχωρη κι αν είναι τον βοηθάει να ωριμάσει και να προχωρήσει στη ζωή. Διαβάστε πως η Άννα με τον προβληματικό αδερφό και την οικογένειά της θα καταφέρουν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και να καλυτερέψουν τις σχέσεις μεταξύ τους και με τους άλλους γύρω τους. Χαρακτηριστικό στοιχείο του βιβλίου η ελπίδα.

Τα βιβλία που παρουσιάζονται είναι για παιδιά 8-14 ετών και θα τα βρείτε στη
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ «Θ. ΖΩΓΙΟΠΟΥΛΟΥ».

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
«ΚΛΙΜΑΞ»
Αγ. Δημητρίου 3
Β.Ε.Ρ.Ο.Ι.Α
ΤΗΛ.-FAX 24984

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
TYPE PRESS
Ν. ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ
Ν. Νικουήδεια
ΤΗΛ. (0331) 90234

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Κ.Ε.Π.Α. Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Τοπικής Ιστορίας

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

Διεύθυνση - Γραμματεία:
Α. Αντωνιάδη 19, 591 00 Βέροια, τηλ. (0331) 22967, 62548 Fax 27914
ΑΝΤΩΝΙΑΔΕΙΟΣ ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΤΕΧΝΩΝ
Α. Αντωνιάδη 19, τηλ. 62548
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ «ΘΕΑΝΩ ΖΩΠΟΠΟΥΛΟΥ»
Θ. Ζωγιοπούλου 3, τηλ. 24879
ΑΙΘΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ «ΟΛΓΑΝΟΣ»
Ολγάνου 19, 28277
ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
10^ο Δημοτικό Σχολείο - Καλλιθέα

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΕΡΟΙΑΣ

Διεύθυνση - Γραμματεία:
Μητροπόλεως 40, 591 00 Βέροια, τηλ. (0331) 74433 Fax 74443